

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
November 11, 1997

Vol. LXXXVII Kaina 50 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, LAPKRITIS — NOVEMBER 11, 1997

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 222

Seimo pirmininkas giria Vakarų reakciją dėl Rusijos siūlymų

Vilnius, lapkričio 10 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis pareiškė, kad „kai kam Rusijos užsienio reikalų ministerijoje nepavyko“, jei norėjo „sumaišyti kortas Vakaruose“, pasiūlydami saugumo garantijas Baltijos valstybėms.

Spaudos konferencijoje pirmadienį V. Landsbergis teigė, kad „Vakarai labai tinkamai sureagavo į Rusijos pareiškimą ir akcentavo mūsų teisę patiems rinktis saugumo garantijas“.

Jis mano, kad „ir nereikėjo laukti masiško visų valstybių komentavimo“, ir pakanka, kad Baltijos valstybės palankiai savo nuostatą šiuo klausimu pareiškė JAV Valstybės departamentas.

Departamento pareiškime remiamas trijų Baltijos valstybių siekis tapti NATO narėmis bei primenama jų teisė pasirinkti savo saugumo supratimą.

V. Landsbergis svarbia pavadinu ir Suomijos URM nuostatą dėl Rusijos siūlymų. „Suomija yra ketvirtoji Baltijos valstybė, tik kitokia likimo, ir svarbu, kad ji pasveikintų bet kokių regioninių saugumo garantijų atmetimą“, mano jis.

Centristai turėtų pasidalinti Audrių Butkevičių iš frakcijos

Vytautas Landsbergis mano, kad Centro sąjungos frakcija turėtų apsispręsti dėl tolesnės suimtojo parlamentarų Audriaus Butkevičiaus narystės šioje frakcijoje. „Kol kas tik pats A. Butkevičius yra sustabdęs savo igaliojimus joje, o pati frakcija nėra nieko nusprendusi“, sakė V. Landsbergis.

Parlamento vadovą „sudomino Centro sąjungos frakcijos entuziazmas pradėti A. Butkevičiaus apkaltos procesą“.

„Jei centristai suprato, kad padarė politinių-taktinių klaidų, užstodami A. Butkevičių po jo gerai žinomo poelgio, gal jiems vertėtų apsispręsti, ar jis ir toliau bus frakcijos narys, o po to jau svarstyti ir Seimo nario mandato netekimą“, sakė V. Landsbergis.

Nepartinis A. Butkevičius Seime priklausė Centro sąjungos frakcijoje ir savo narystę joje sustabdė, kai buvo sulaukęs specialiąją tarnybą, įta-

riant jį pasikėsinimui sukčiauti stambiu mastu.

Pradžioje savaitę Centro sąjungos frakcijos seniūnas Egidijus Bičkauskas paragino konservatorius pradėti apkaltos procesą A. Butkevičiui.

Žemės ūkio ministerijos laukia rimtos permainos
Vytautas Landsbergis, nekonkretizuodamas, kas neteks postų, sakė, kad kai kurie — „net ir labai aukšti ministerijos pareigūnai“ — specialiai sutrukė tarptautinę paramą Lietuvos žemės ūkio rūmas ir taip pakenkė visiems Lietuvos žemdirbiams.

Tai, pasak V. Landsbergio, buvo žinybinės konkurencijos pasekmė, kai ginčijamasi — kas vadovaus žemės grąžinimo procesui, gaus tam skiriamus nemažus pinigus ir „įtvirtins savo žmones etatuose“.

V. Landsbergis sakė, kad to siekia ir valdininkai, ir žemdirbių savivalda.

Seimo pirmininkas paragino vyriausybę išsiaiškinti šį įvykį ir, jei reikės, imtis griežtų sprendimų.

V. Landsbergis gina sveikatos apsaugos ministrą

Seimo pirmininkas gynė opozicijos kritikuojamą sveikatos apsaugos ministrą Juozą Galdiką ir teigė, kad tik jo ryžto dėka prasidėjo daug metų vilkinta esminė sveikatos apsaugos reforma“.

Jis sakė esąs įsitikinęs, kad šia reforma medikai patenkinti, nes „jie patys taip sakė Seimo komitete surengtoje diskusijoje“. Anot jo, „vieniši su savo besalygiška ministerijos kritika“ lieka tik opozicinių LDDP bei socialdemokratų partijų atstovai.

Nenurodydamas savo informacijos šaltinio, Seimo pirmininkas išsakė prielaidą, kad „gal patios vaistinės spekuliuoja nauja ministerijos tvarka dėl kompensuojamų vaistų“. Jis spėjo, kad vaistinėms specialiai bruka pirkėjams tuos vaistus, kurių nėra kompensuojamųjų medikamentų sąraše, nors atitinkamus kitus vaistus kompensuoja valstybė.

V. Landsbergis siūlo sugriežtinti vaistinių kontrolę ir liepti jiems raštu parašyti, jei vaistinė neturi kompensuojamo vaisto.

Buęs prokuroras — už permainas valstybės valdyme

Vilnius, lapkričio 7 d. (BNS) — Kandidatas į prezidentus Artūras Paulauskas Vilniuje žurnalistams pristatė savo veiklos programą, kurios esminiu reikalu paskelbė valstybės valdymo reformą.

„Valdžia efektyvi tik tada, kai ji daro tik tai, ką gali“, sakė A. Paulauskas. Jis teigė, kad daugumą centrinės valdžios funkcijų turi vykdyti regionų bei vietos valdžia ar pirvačios institucijos.

Kandidatas teigė, kad „prezidentas negali į vyriausybės rankas atiduoti žmonių likimų“, todėl privalo paskirti tik tokią vyriausybę, kuri vykdytų prezidento rinkimų programą.

Vyriausybės vadovo parinkimas buvo paminėtas tarp pagrindinių prezidento privaločių

tautai, kuri prezidentui suteiks „paskutinį mandatą“.

Teigdamas, kad yra bent penkiolika kandidatų į premjero postą, A. Paulauskas atsisakė įvardinti galimus kandidatus.

A. Paulausko nuomone, Lietuvos gynybos pagrindu atei tyje turi tapti nedidelė šiuolaikiškai ginkluota profesionali kariuomenė.

Ypač didelio dėmesio sulaukė programos ekonominė dalis, apie kurią išsamiau kalbėjo vienas jos autorių Ramūnas Darulis. Pabrėžta, kad ekonominė politika turi remtis keturiais esminiais rodikliais: maža infliacija, mažomis palukanomis, tvirtu valiutos kursu bei pastoviais valstybės finansais.

Skelbiant, kad spartus eko-

Vilnius, lapkričio 7 d. Netoli Vilniaus esančiame „Vilnia“ viešbutyje dvi dienas vyko Baltijos Asamblėjos viešųjų ryšių sesija, kurios dalyviams pasveikino Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas (kairėje) ir Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Baltijos Asamblėja pasiryžusi atsinaujinti

Vilnius, lapkričio 8 d. (BNS) — Lietuvoje posėdžiavę Baltijos Asamblėjos deputatai sutarė, kad ši organizacija yra mažai veiksminga, todėl būtina ieškoti naujų jos veiklos formų.

Igyvendinti šį uždavinį įsipareigojo vadovavimą BA paėmusios Latvijos delegacijos vadovas Ernestas Jurkanis. Jis žadėjo parengti naują BA reglamentą, pakeisti bendradarbiavimo su kitomis Baltijos valstybių organizacijomis bei parlamentais.

Lietuvos delegacijos vadovas Metyš Laurinkus spaudos konferencijoje lapkričio 8 d. teigė, kad toks bendradarbiavimas padeda ieškoti kompromisų ir suformuoti vieną regiono nuomonę didelių tarptautinių organizacijų forumuose.

Estijos delegacijos BA vadovas Arnold Ruitel mano, kad įgyvendinti konkrečius ūkinio bendradarbiavimo skatinan-

čius nutarimus dažnai trukdo objektyvios priežastys, o visų pirma — lėšų stygius. „Pavyzdžiui, Via Baltica projektas — jei per jėgą išplešime daug pinigų jam greitai užbaigti, vargu ar iš karto kelias bus apkrautas tiek, kad investicijos atsiperktų“, sakė jis.

Baltijos Asamblėja, be kitų, priėmė ir tris nutarimus dėl užsienio politikos tikslų. Pirmajame nutarime dėl Rusijos prezidento Boris Jelcin pasiūlytų saugumo garantijų, rašoma, kad Baltijos valstybės sveikina Rusijos iniciatyvą gerinti santykius, tačiau savo saugumo garantijas sieja tik su naryste Europos Sąjungoje bei NATO.

Nutarime dėl integracijos į ES, sveikinamas Europos Komisijos sprendimas derybų pradžiai rekomenduoti Estiją, ir pažymima, kad derybos kaip galima greičiau turi būti pradėtos su Latvija ir Lietu-

Adažiuose prasidėjo BALTBAT pratybos

Ryga, lapkričio 10 d. (BNS) — Pirmadienį Latvijoje, Adažių poligone prasidėjo Baltijos taikos palaikymo bataliono (BALTBAT) lauko pratybos „Baltic Trial II“, pranešė Latvijos ginkluotųjų pajėgų karininkė ryšiams su spauda Vinita Kleinė.

Pratybų tikslas — patikrinti BALTBATo štabo skyrių sugebimą bendradarbiauti, taip pat tobulinti jo veiklą.

Lauko pratybose dalyvaus apie 700 kareivių iš Latvijos, Estijos, Lietuvos, Norvegijos, Švedijos, Suomijos, Danijos ir Didžiosios Britanijos. BALTBATo štabo skyriai turės dislokuoti batalioną konflikto zo-

noje ir atlikti įvairias taikos palaikymo užduotis.

Per pratybas BALTBAT kariai turės suformuoti taikos palaikymo misiją ir įrengti stovyklą, kontrolės punktus bei stebėjimo postus, vesti derybas su priešais, nusiteikusiomis grupuotėmis, iš „kariujančių“ valstybių atimti karinę techniką ir ginklus, taip pat išminuoti teritorijas.

Pratybos vyks iki lapkričio 13 dienos. Jas organizuoja ir finansuoja Danijos sausumos pajėgų štabas. Danija yra svarbiausia BALTBAT projekto įgyvendintoja. Paskutinijai „Baltic Trial II“ etapą planuojama surengti gruodžio 9-12 dienomis Estijoje.

„Baltic Trial“ yra BALTBATo parengties išbandymas, nes pratybų tikslas — patikrinti, kaip bendradarbiauja bataliono štabo skyriai, ir įsitikinti, ar gali štabo skyriai vadovauti ir koordinuoti pavaldžius dalinius“, sakė V. Kleinė.

Pagal planą, maždaug 700 žmonių batalionas turi būti pasirengęs savarankiškai rengti taikos palaikymo operacijas. Gruodį tiksliai paaiškes, kur BALTBAT vyks atlikti pirmosios misijos — į Bosniją ar Libaną.

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuter, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, BELA-PAN, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

New Yorkas. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai (ST) svarstant Irako krizę, JAV žada siekti „griežčiausių imanomų veiksmų“ prieš šią valstybę, sekmadienį per televiziją pareiškė JAV valstybės sekretore Madeleine Albright. Paklausta, ar Vašingtonas pasirengęs vienašaliams veiksams, jeigu ST bus nepakankamai griežta, M. Albright atsakė: „žmonės žino, kad mes darysime, kas būtina. Manau, mes dirbsime, siekdami tarptautinio sutarimo, bet negalime niekam leisti abejoti savo ryžtu“. Pasak AP, pirmadienį po pietų ST turi svarstyti Bagdado atsakymą leisti JT ginkluotės tikrintojus amerikiečius į savo karinius objektus, kai JT vadovas Kofi Annan nesėkmingai bandė išspręsti šią krizę diplomatiniais keliu. Irakas siekia, kad amerikiečiai būtų pašalinti iš ginkluotės tikrintojų grupių, teigdamas, neva jie yra šnipai. JAV valstybės saugumo patarėjas Sandy Berger CNN pareiškė, kad leisti Irakui skirti grupių sudėtį yra tas pat, kas leisti „banko plėšikui pasirinkti policininkus“.

Vašingtonas. Pirmadienį buvo atnaujinti amerikiečių pilotuojamų žvalgybos lėktuvų „U-2“ skrydžiai virš Irako, nepaisant Bagdado grasinimų juos numušti, pirmadienį pranešė CNN. JAV administracijos atstovai pranešė apie skrydžių atnaujinimą JAV Kongresui. Gynybos departamento atstovai kol kas negalėjo pakomentuoti šio pranešimo, o Baltieji Rūmai komentuoti atsakė. CNN pranešimu, netoli minėto žvalgybinio lėktuvo skraide naikintuvų palyda tam atvejui, jeigu Irakas tetėtų savo pažadą. Numušus kurį nors Amerikos lėktuvą, Vašingtonas grasino imtis atsakomųjų priemonių.

Bagdadas. Šimtai irakiečių šeimų savanoriškai pasisiūle ginti prezidento rūmus JAV puolimo atveju, pirmadienį pranešė oficiali Irako naujienų agentūra INA. Irakiečiai su šeimomis susirinko prie prezidento rūmų, kad pareikštų savo pasiryžimą „pasiiaukoti dėl savo valstybės ir jos vadovo Saddam Hussein“.

Maskva. Pirmadienį Rusija paragino Iraką panaikinti dėl Jungtinių Tautų ginklų tikrintojų veiklos suvaržymus, tačiau pareiškė, kad priešinsis bandymams panaudoti didėjančią įtampą tarp pasaulio bendruomenės ir Irako, pateisinant prieš jį nukreiptas karines priemones. Anot Rusijos užsienio reikalų ministerijos pareiškimo, tikrintojams Irako taikomi apribojimai pažeidžia JT Saugumo Tarybos nutarimus. Rusija yra ST nuolatinė narė. „Rusija griežtai atmes visus mėginimus didinti įtampą, kuri JT Saugumo Tarybai leistų panaudoti jėgą prieš Bagdadą“, sakoma pareiškime.

Jeruzalė. Izraelis ir Vatikanas pirmadienį pasirašė sutartį, kuria oficialiai įteisinamos Romos katalikų institucijos ir stiprinami prieš 3 metus užmegzti diplomatiniai ryšiai. Šalys ruošė sutartį nuo to laiko, kai užmezgė santykius 1994 metais, taip baigdamas beveik 2 tūkstantmečių kartais priešiškų katalikų ir žydų santykių epochą. Pagal šią sutartį, Izraelis Katalikų Bažnyčios pareigūnams ir organizacijoms suteikia teisinį statusą. Sutartį Jeruzalėje pasirašė Izraelio užsienio reikalų ministras David Levy ir Šventojo Sosto ambasadorius Andrea Cordero Lanza di Montezemolo. Sutartis padės spręsti turtinio Bažnyčios klausimus ir teisinius ginčus, sakė ambasadorius. Sutartis suteikia Bažnyčiai teisinį, panašų į užsienio nepelno organizacijų ir sąjungų, statusą. Ji leidžia Bažnyčiai autonomiškai spręsti tarptautinius klausimus, o nebažnytinis reikalus pavesti Izraelio įstatymų kontrolei.

Vašingtonas. Homoseksualų James Hormel JAV Senato Užsienio ryšių komitetas patvirtino ambasadoriumi Luxemburge. Jo paskyrimą dar turi patvirtinti visas Senatas. Tai pirmasis homoseksualus pareigūnas, paskirtas į tokį aukštą postą. Bill Clinton administracija taip išreiškė padėką ir pripažinimą dėl to, kad homoseksualus piliečiai rėmė jo kandidatūrą 1996 metų rinkimuose.

Paryžius. Komunizmas šiame šimtmečiu pareikalavo nuo 85 mln. iki 100 mln. žmonių gyvybių, apskaičiavo prancūzų istorikų grupė, kurios knyga išleista kaip tik prieš 80-ąsias bolševikų revoliucijos metines. Šią savaitę pasirodžiusios „Juodosios komunizmo knygos“ autoriai dar prieš jos išleidimą emė nesutarti, ką šie niūrus skaičiai reiškia. Ar stalininiai valymai, Pol Pot vadovaujamas genocidas Cambodija ir milijonai kitų mirčių po pjautuvo ir kuro ženklu buvo komunistinės sistemos esmė? Ar tai buvo nusikalčiai prieš žmogiją, prilygstantys nacių žveriskumams? 11 istorikų, kurių daugelis maištingoje jaunystėje buvo maistai, trockistai arba komunistai, gana tiksliai apskaičiavo aukų skaičių, išnagrinėję buvusios Sovietų Sąjungos, Kinijos, Vietnamo, Rytų Europos bei nevaldžiusių komunistinių sąjūdžių istoriją. Kritikai sveikino „Juodąją komunizmo knygą“, kaip pirmą pasaulinį šios totalitarinės sistemos tyrimą. Autorių skaičiavimais, Kinijoje komunistai nužudė 65 mln. žmonių, buvusioje Sovietų Sąjungoje — 20 mln., Cambodija ir Šiaurės Korėjoje — po 2 mln., Afrikoje — 1.7 mln., Vietname ir Rytų Europoje — po 1 mln., ir Lotynų Amerikoje — 150.000.

*** Šiaulių universitete** įkurtas trečiasis Lietuvoje Moterų studijų centras, kurio tikslas — keisti visuomenės požiūrį, įtvirtinti lyčių lygiavertisumo principus, analizuoti šiuolaikines moters gyvenimą. Pirmasis Lietuvoje Vilniaus universiteto Moterų studijų centras buvo įkurtas 1992 metais. (ELTA)

*** Nuo lapkričio 3 d.** trečdaliu padidėjo viešąją tvarką Vilniaus gatvėse saugančių pareigūnų būrys, ir talką etatiniams policijos pareigūnams kas vakarą darys po 80 Teisės akademijos studentų. (BNS)

KALENDORIUS

Lapkričio 11 d.: Šv. Martynas iš Tours (316-379 m.); Menas, Astikas, Nauma. Vėteranų diena (JAV). 1939 m. mirė Lietuvos ministras pirmininkas Mykolas Slezevičius.

Lapkričio 12 d.: Šv. Juozapas, Teodoras, Narvydas, Grozilė. 1885 m. gimė ministras Martynas Yčas.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

MEDICINIŠKAI ŠVIESKIMĖS — MAŽIAU VARGSIMĖ

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Tik normaliai subrendusiam ir reikiamai apsišvietusiam sveikatos reikaluose gyvenimas tampa malonumu. Todėl visi normalieji ir tokios mūsiškės švieskime, kad šiuos sveikatingumo faktus pasisavin-tume ir daugiau klaidų nekar-totume. Štai tą sveikatą mums gausinanti šviesa.

1. Viena surūkyta cigaretė mūsų kūne sunaikina iki 100 mg vitamino C, kuris yra ko-votojas su vėžiu, skleroze ir sloga. Tai trys tos mus dažnai varginančios negerovės. Nuo vien dejonij patis laikas mums sava elgsena gerinti savo gy-venimą. Taip elgtis pajėgia tik normaliai išaukletasis ir taip išaukletoji.

2. Tos mūsų renginiuose su skanumynais sutaisytos deg-tinės daugiau negu viena tau-relė sunaikina kūne vitamini-us B-1, B-6 ir folinę rūgštį — tuos mūsų ištikimiausius ka-reivius, kovojančius su vėžiu. Išmintingam geriau gyventi be vėžio, negu gomurį džiu-ginti kokteiliu. Kitokiai tokia žinia nėra prie širdies.

3. Net 80% amerikiečių mo-terų stokoja kalcio savo kūne, kuris saugo kaulų tvirtumą. Todėl be reikalo čia kenčia daug moterų dėl sulūžusių kaulų. Normali lietuvė pasi-moko iš jų vargo: geria nu-griebto (skim) pieno kasdien po keturius puodelius ir dar-buojasi lietuviškai net pensi-ninkės dienų sulaukus — nesėdi plepėdama, bet juda, kruta, vaikščioja, net sunku-mas kilti, gimnastikuojasi ir kitoms taip sveikai elgtis pavyzdį rodo. Juk nei vienai mūsiškei nereikia būti perkš-ke išta ir vien tik kudakuoti, tinkamos veiklos nesigrie-biant.

4. Massachusetts Institute of Technology vėžio tyrinėtojai susekė, kad vitaminas C, E ir chemikalai „indolai“, randami kopūstuose, bruselio galvutėse ir kitose kopūstinėse dar-zovėse, yra stiprūs ir saugūs naikintojai kai kurių vėžių sukėlėjų. Laimė, kad mes mėgstame kopūstus ir nuo senų senovės. Todėl Lietuvoje tų vėžių nebuvo taip gausu kaip čionai.

5. Su geromis bakterijomis draugauja, o blogiasias vidu-riuose naikina antibiotikas „Allicinas“, kurio yra svogū-nuose, česnakuose, ridikė-liuose ir poruose. Dar rūgūs

pienas gaivina gerąsias bakte-rijas. Tą tūkstančius metų kai kurios tautos savo gyvenime praktikuoja, o mes jų gyventojus smirdaliais pravardžiuo-jame, patys sau kenkdami.

6. Kūno atsparumą ligoms menkina dažnas valgymas maisto, turinčio daug, skoniui pagerinti chemikalų, MSG ir kitų priedų.

7. Kalifornijos universiteto laboratorijoje naujai susekta, kad prieš vėžį veikiantis che-mikalas „Quercino“ gausiai yra geltonuose ir raudonuose sva-gūnuose, raudonose vynuogėse ir brokoliuose. Jis sunai-kina vėžio pradus pirm negu jie išauga į gužą.

Duok Dieve, kad vis dides-nis skaičius mūsiškių, tokio-mis žiniomis pasinaudoję, pa-gerintų savo gyvenimą. Sek-mės.

DARBO ITAKA SVEIKATAI

„British Medical Journal“ spausdinamas straipsnis, ku-riame tvirtinama, kad žmo-gaus veiklos pobūdis lemia jo gyvenimo trukmę, praneša Re-uter-ELTA.

Straipsnyje teigiama, kad žmonės, dirbantys fizinį dar-bą, žmonės, niekada nežinan-tys, koks darbas jų laukia ry-toj, taip pat dirbantys labai įtemptą darbą ir skurstantys žmonės turi daug didesnį po-lykį mirti nuo širdies ligos negu kiti.

D. Britanijos Bristolio uni-versiteto mokslininkai, 21 me-tus stebėję, 5,700 fizinį darbą dirbančių žmonių, nustatė, kad tokių, dirbančių šeimose užaugusių, žmonių mirtingu-mas yra 70 procentų didesnis negu dirbančių protinį darbą.

Darbininkai dažniau būna rukantys, jiems būdingas di-delis kraujo spaudimas, nutu-kimas, chroniška angina bei bronchitas. Tačiau mirštama dažniausiai dėl širdies ligos.

Roterdam Erazmo universi-teto ir Londono universiteto medicininės mokyklos moksl-i-ninkai, ištyrę 10,000 valstybės tarnautojų nuo 35 iki 55 metų amžiaus, nustatė, kad tie žmo-nės, kurių darbas nekonkre-tus, monotoniškas, laisvai samdomi arba dirbantys pagal užsakymus dažniau serga ko-ronarinėmis širdies ligomis.

Taip pat nustatyta, kad eili-niai tarnautojai tris kartus

Prie prof. Stasio Šalkauskio kapo senosiose Šiaulių kapinėse.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

NAUJA KATALIKŲ KATEDRA

Rugpjūčio 10 dieną Novosi-birske buvo pašventinta neseniai pastatyta katalikų katedra. Drauge su Sibiro apašta-liškuoju administratoriumi vyskupu Joseph Werth šv. Mišias koncebravo arkivys-kupas John Bukovskij, euro-pinė Rusijos dalies apašta-liškasis administratorius ar-kivyskupas Tadeusz Kondru-siewicz, vyskupai iš Italijos, Slovakijos, Ukrainos, Šveicarijos ir Aliaskos. Tarp maž-daug šimto iš užsienio į iš-kilmes atvykusių kunigų buvo ir jėzuitų generalinis vyresny-s Peter-Hans Kolvenbach. Vyskupas J. Werth priklauso jėzuitų ordinui.

Laiške vyskupui J. Werth popiežius Jonas Paulius II pa-vadino katedros pašventinimą „istoriniu įvykiu“ po „sunkių ir žiaurių persekiojimų“ komu-nizmo metais. Iškilmingas ka-

dažniau mirštą dėl širdies li-gos negu vadovaujantys pa-rieigūnai. Glasgo karališkosios ligoninės darbuotojai, stebėję daugiau kaip 5,000 žmonių nuo 25 iki 64 metų amžiaus, nustatė, kad mirties nuo šir-dies susirgimų tikimybė tuo didesnė, kuo nenaudingesnė yra žmogaus veikla.

Jungtinių Amerikos Valstijų Berkeley, CA visuomenės svei-katos instituto mokslininkai padarė išvadą, kad žmonės, dirbantys labai atsakingą dar-bą, turi didžiausią polinkį į ar-terosklerozę.

„Sveikata“, 1997, Nr. 9

tedros pašventinimas, pasak jo, liudijęs, kad „kankinių kraujas“ nebuvo išlietas bergėdžiai. Sykiu jis ragino Si-biro katalikus „nuoširdžiai bendradarbiauti su tikėjimo broliais ir seserimis ortodok-sais“.

Vyskupas J. Werth vadovau-ja didžiausiai teritorijai kata-likų Bažnyčioje. Sibire gyvena 1,5 mln. žmonių, kilusių iš katalikiškų šeimų. Aikūrus katalikų sielovadą, daugelis šių žmonių prisimena savo katalikišką šaknis. Tačiau katalikų bažnytinio gyvenimo reorganizacija sukėlė daugelio ortodoksų nepasitenkinimą, pasireiškusių ir per Novosibir-sko katedros pašventinimo iš-kilmes. Prieš šv. Mišias ma-ždaug dvidešimt ortodoksų „ak-tyvistų“ transparentais ir la-peliais mėgino atkreipti dė-mesį į „ortodoksijos perseki-o-jimą Vakarų Ukrainoje“. De-monstrantus taikiai išklaidė milicija.

Sibiro apaštališkajai admi-nistratūrai vyskupas J. Werth vadovauja nuo 1991 metų. Jo vyskupiškioji kurija iki šiol buvo įsikūrusi išnuomotame bute. Sielovadą šiuo metu Si-bire vykdo 64 kunigai ir 69 vienuolės. Iš viso čia yra 18 bažnyčių ir maždaug 30 mal-dos patalpų.

„Bažnyčios žinios“, 1997, Nr. 17

KATECHETŲ KONFERENCIJA

Rugpjūčio 21 dieną Kauno Evangelizacijos centre vyko kasmetinė Kauno arkivyskupijos katechetų konferencija, kurioje dalyvavo per 150 kate-chetų. Renginys prasidėjo šv. Mišiomis, kurias Kauno arki-katedroje bazilikoje koncebravo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, kun. dr. Vytautas Steponas Vaiciūnas, kun. dr. Vytautas Sidaras. Sveikin-damas konferencijos svečius ir dalyvius arkivysk. S. Tamke-vičius akcentavo, jog kateche-tas yra šių dienų apaštalas, kartais galįs padaryti daugiau negu kunigas. Sykiu ganytojas priminė vienybę su Bažnyčia svarbą, ragino katechetus rū-pintis, kad tikėjimo neblaš-kytų tokie madingi reiškiniai, kaip astrologija, lengvape-diškai nepasiduoti „įvairiems apsišveikimams“. Katechetus arkivyskupas pavadino „Ba-žnyčios jėga“.

Kun. dr. V. Sidaras skaity-damas pranešimą „Jezus Kristus — 2000-uosius pasitin-kant“, aptarė Kristaus svarbą arkivyskupijos Katechetikos centro vadovė ses. V. Mak-nauskaitė apžvelgė katechetų praėjusių metų darbo rezul-tatus, supažindino su ateities planais, pateikė naują metodinę medžiagą. Prelegentė ypač akcentavo būtinybę tikybės mokytojams kelti savo kvali-fikaciją. Siemet Kauno arki-vyskupijoje tikybą dėstys per 300 katechetų. Praėjusiais metais dirbo per 500 kate-chetų, tikybės pamokas lankė 82,000 moksleivių. Kauno ar-kivyskupijoje dirbsiančių ka-techetų sumažėjo dėl Šiaulių vyskupijos įsteigimo. Ses. Ignė

PASKIRTA KATECHETIKOS CENTRO VADOVYBĖ

Rugsėjo 4 dieną Kauno arki-vyskupijos kurijoje pirmą kartą posėdžiavo nauja Lietu-vos Vyskupų konferencijos Švietimo komisija. Šiai komi-sijai, kurios pirmininkas yra Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, taip pat priklauso vyskupai Jonas Boruta ir Vladislavas Michelevičius, Tel-sių kunigų seminarijos rektorius kun. Algis Genutis bei Kauno Jėzuitų gimnazijos di-rektorius kun. Gintaras Vit-kus, SJ.

Arkivyskupas Sigitas Tam-kevičius „Bažnyčios žinioms“ sakė, jog pirmajame posėdyje daug dėmesio skirta neseniai įsteigiam Lietuvos Katecheti-kos centrui. Svarstyta, kaip įtraukti daugiau žmonių į cen-tro veiklą bei įvairių pro-gramų rengimą, ką daryti, kad centras geriau funkcionuotų. Švietimo komisija taip pat sudarė Katechetikos cen-tro vadovybę. Centro direkto-riumi tapo arkivysk. S. Tam-kevičius, pavaduotoja, atsa-kinga už vadovėlių bei pro-gramų rengimą, paskirta doc. Stasė Dzenuškaitė, kita pava-duotoja, kuriai teks rūpintis

tikybės mokytojų kvalifikaci-jos kėlimu, — ses. Aušra Kara-liūtė, reikalų vedėja — ses. Birutė Briliūtė. Komisijos na-riai patvirtino ir tikybės mo-kytojų kvalifikacijos ekspertų komisiją, kurios pirmininku paskirtas vyskupas Jonas Bo-ruta, pavaduotoju — kun. dr. Vytautas Steponas Vaiciū-nas, nariais — ses. A. Kara-liūtė, doc. St. Dzenuškaitė ir kun. G. Vitkus.

Kalbėdamas apie artimiausius Švietimo komisijos udda-vinius, arkivysk. S. Tamke-vičius sakė, jog komisija stebės, kaip funkcionuoja ka-talikiškos švietimo įstaigos, prirėkus teiks joms pagalbą bei koreguos jų veiklą. Komisi-jos kompetencijai priklauso katechetiniai centrai, kunigų seminarijos, VDU Katalikų teologijos fakultetas bei socia-linės rūpybos profesinių stu-dijų centras, katalikiškos ben-drojų lavinimo mokyklų, visos kitos katalikiškos švietimo įstaigos.

„Bažnyčios žinios“, 1997, Nr. 17

DRAUGAS

(USPS-161090)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00
Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.
Mažinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto			
JAV	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuva:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienio paštą			
Tik šeštadienio laida	\$500.00	\$250.00	
	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė - Danutė Bindokienė
Administratorius - Valentinas Krumpis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimjelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ka nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIŪBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. ZIBUTE ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
106 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1265

LINAS SIDRYS, M.D.
Akinių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-8622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestem un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-8260

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaroma, ketvirt. 1-3 v.p.p.
penktadi. ir šeštadi. 9 v.v. - 12 v.p.p.

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydymas
Kaibame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

grąžinimo, švietimo klausimai. Viena iš tokių problemų — kunigų socialinio draudimo bei sveikatos apsaugos klausimai, kurie buvo svarstyti paskutiniajame Vyskupų konferencijos posėdyje. Kun. G. Grušas tikisi, jog visa tai bus sutvarkyta — kaip ir kitose valstybėse — atskiromis Bažnyčios ir valstybės sutartimis.
BŽ, 1997, Nr. 16

• 1917 m. rugpjūčio 18-23 d. Vilniuje įvyko pirmoji Lietuvių konferencija, kurios metu sudaryta Lietuvos Valstybės Taryba.

Kauno akademines klinikoje š.m. spalio 9 d. pradėjo veikti pirmasis Lietuvoje magnetinio rezonanso aparatas. Šiuo įrenginiu dažniausiai tiriamos galvos ir nugaros smegenys, stuburas ir sąnariai.
Nuotr. Kęstučio Jurelės (Elta)

PRŪSIJA — TAI MŪŠŲ ŽEMĖ

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

„Širvintos upė skiria Kudirkos Naumiestį (vokiečiai vadina Neustadt) ir nedidelį Širvintų miestelį (vok. Schirwindt) Pilkalnio apskrityje. Tai gal pastoviausia buvusi vieta visoje Europoje, — rašo Rytprūsių vokiečių savaitraštis „Das Ostpreussenblatt“. Lietuvos nepriklausomybės laikais čia vyko gan gyvas judėjimas. Deja, šiandien tik vienas kitas apylinkės gyventojas žygiuoja senu tiltu ir tik keletą kartų į dieną pakyla skersinė uztvara. Juokiasi Kudirkos Naumiesčio lietuviai, sakdami, kad didelė Rusija bijo mažos Lietuvos. Tikroviškai ir Lietuva stipriai saugoja sieną, norėdama apsiginti nuo spekuliantų.

Lietuvai, esant vienai iš Sov. Sąjungos respublikų, jokių sienų nebuvo, jokio patikrinimo. Gyventojai laisvai perėdavo tiltą. Šiandien, kaip šalčio karo metais, lietuviai stovi prieš rusą.

Tris kartus savaitėje rusai praleidžia gyventojus, daugiausia lietuviškų šeimų vaikus, lankančius Kudirkos Naumiestyje lietuvišką mokyklą. Kitose vietose siena tarp Karaliaučiaus apygardos ir Lietuvos gan tvirtai uždaryta.

Tiltas pastatytas sovietiniais laikais, kaip pakaitalas senojo, kurio surūdijusios dalys dar ir dabar guli upės dugne. 1916 m. kaizerinė armija turėjo statyti pontoninį tiltą, nes besitraukianti carinė armija tiltą išsprogdino. Stipriai nukentėjo Širvintų miestelis, tačiau Bremenio miesto parama, miestelis buvo atstatytas.

Tikrą tragediją Kudirkos Naumiestis ir Širvintų miestelis susilaukė 1944-45 m. kare, kadangi kovos vykdavo tai vienoje, tai kitoje upės pusėje. Pasekmės? Širvintų miestelis, prieš karą skaitė apie 1,500 gyventojų, bu o „nušluotas“ nuo žemės. Šiandien ant buvusio miestelio auga žolė ir krūmai. Tačiau Širvintų istorinė praeitis nėra dingusi. Ji gyvuoja Lietuvos pusėje, pas lietuvių mokytoją Antaną Spranaitį (gal Pranaitį? - K.B.). Jis savo namo rūsyje įrengė mažą muziejų, matant prieškarinio Širvintų miestelio nuotraukas, dokumentų fotokopijas, laikydamas bažnyčios plynas. Miesto savivaldybė remia šį A. Spranaičio darbą. Numatoma jo rodimus perkelti į Kudirkos Naumiesčio kultūros namus.

Miesto meras Algimantas Damijonaitis, atvykšiam iš Vokietijos sveičiui tai patvirtino, kad rodiniai ras geresnę vietą.

Antanas Spranaitis savo vaikams pasakoja, kad dar vaikystės metais jis matydavęs Širvintų miestelio bažnyčios bokštus, kai vaikai ir suaugę laisvai perėdavo tiltą į šiapus ir anapus miestelius.

Rusai gyventojai, atvykę 1946 m. iš visų Sov. Sąjungos pakraščiu, nieko nežinojo apie praeitį. Be to, jie visiškai niekuo nesidomėjo, rasdami tik krūvas plytų.

„Ir lietuviams plytos buvo reikalingos — pasakė 18-metų Lina Spragaitė, labai gerai kalbanti vokiškai. Ji eina vokiečių ekskursantų vadovės pareigas. Kai kurie K. Naumiesčio namai pastatyti iš Širvintų miestelio statybinių medžiagų. „Tokie buvo pokariniai laikai“ — pasakė Lina. Šiandien draugiški vokiečiai lietuviai, kartu didžiūdami savo tautine ir istorine praeimi, nori Širvintų miesto palikimą gerbti, perduodami jį ateinančioms kartoms.

Gaila, kad straipsnio autorius (ar autorė) nepazymėjo, kodėl lietuviai gerbia Širvintų praeitį: juk tai mūsų lietuviškos žemės, kaip ir visa Mazojų Lietuva. Tą turi žinoti ir mūsų auganti karta, mūsų lietuviškas žiedas, tikėdamas vėl susijungti su Didžiąja Lietuva.

Tačiau daug nusivylimo patiria Rytprūsių gyventojai, applanę Karaliaučiaus apygardą. Jų laišku redakcijoms, išpūdžių aprašymai aiškiai pasako rusiškos valdos vaiduos. Štai Rudi Gudat(is) savo laiške mano artimo miesto „Mannheimer Morgen“ dienraščiui spalio mėn. 24 d. rašė: „Tai ne mano Kionigsberg!“ Po kelių metų jis antrą kartą applanė savo gimtąjį miestą, tikėdamas Karaliaučiu rasti žymiai geresniame stovyje, pagražėjusį. Apsiriko. Vaziuodamas taksi Sammitter aleja, vairuotojas staiga vairą pasuko į šoną. Kodėl? Gatvė buvo duobeta. Teko sukti į šonines gatves. Bet ir jose tas pats, gal net didesnės duobės, gilios iki 50 cm! Apleistas pilies tvenkinys, namai ir t.t. „Juk po 50-ties metų galima buvo žymiai daugiau padaryti“ — rašė Gudat(is). Toliau: „Gerbiu aš lietuvius ir lenkus, kurie nors ne visur pajėgę naujai atstatyti sugriautus namus, gatves,

Lietuviško pajūrio idilija.

Nuotr. Viktoro Kučo

ŽYGIS Į VILNIŲ ARBA VILNIAUS IR RYTŲ LIETUVOS NETEKTIS IR JOS SUSIVIENIJIMAS SU VISA LIETUVA

tačiau ką jie atstatė, tą jie gerai prižiūri, saugoja. Kiekvieną pfenigą, kurį mes aukojame Kionigsbergui „ist fuer die Katz“ — yra tik katei (vokiškai išsireikšimas — pinigai eina niekais, be reikalo) — užbaigė savo laišku prūsų kilmės Rudi Gudat(is).

Šiaurinės Vokietijos Medebacho ir Šiaulių gimnazijos gražiai bendradarbiauja, pasikeisdamos mokiniais, mokytojais. Be to, Šiaulių „Aido“ gimnazijoje yra sustiprinta vokiečių kalba, tad pasikalbėjimui beveik jokių problemų nėra. Nuo lietuvių neatsilieka vokiečiai, jau išmokė reikalingiausius lietuviškus žodžius pasikalbėjimui. Medebacho gimnazijos mokiniai Lietuvoje lankėsi š.m. gegužės mėn. 2 d. — 9 d. Tą progą jie paruošė labai gražų leidinį. Nustebina buvau mokiūnių rašiniais (daugumoje 7-9 klasių), mokiūnių žiniomis apie gintarų kraštą. Be abejo, mokiniai žinias paruošė iš dalies iš enciklopedijos, iš dalies pamatę mūsų kraštą. Puikios žinios Lietuvos praeities, paskirai paskiriant po keletą psl. Vilniui, Kaunui, Trakams, Šiauriniams, Kryžių kalnui, Šiaulių „Aido“ gimnazijai (joje mokosi 862 mokiniai ir 67 mokytojai), Klaipėdai, Nidai, rašytojui Tomui Mann'ui. Puikiai 9-tokė Patricija Richter aprašė lietuvių kalbą, o gintaras vadinamas „Das Gold der Balten“ — baltiečių auksas“. Leidinelis užbaigiamas kelionės išpūdžiais į namus. Ji truko autobus tris dienas. Vokiečių gimnazijai už tokį gražų Lietuvos aprašymą parašiau padėkos laiškelį. Malonu būtų, kad ir anapus Atlanto tautiečiai taip pat vokiškai ar angliai parašytų padėkos žodį. Adresas: Gymnasium Medebach, Sebastiansweg, 59964 Medebach, Germany.

Vilnius glaudžiai suaugęs su mūsų praeimi, su visais svarbiausiais mūsų tautos ir valstybės išgyvenimais. Ilgą laiką iš jo sklido mūsų valdovų — Lietuvos didžiųjų kunigaikščių valia. Vilnius buvo Lietuvos ir jos kaimynų religijų, kultūros, švietimo, mokslo, prekybos, amatų, pramonės centras. Mūsų žymūs istorikas Zenonas Ivinskis rašė, kad vargu ar galima rasti kitą tokį miestą, kuris taip būtų suaugęs su viso krašto istorija. Adolfas Šapoka Vilnių pavadino vienu iš daugelio Senosios Lietuvos paminklų. Mums Vilnius — Lietuvos valstybingumo simbolis, nes vien tik šiame amžiuje Vilnius buvo du kartus tapęs Lietuvos valstybės atkūrimo centru ir židiniu. Amžiaus pradžioje Vilniuje lietuvių politinis elitas telkė Lietuvos visuomenę politinei kovai, kurios rezultatas — 1918 metų vasario 16-osios Aktas.

Besikuriant Lietuvos valstybė susidūrė su kaimynų nepalankumu ir agresyvumu. Į Lietuvą veržė sovietų Rusijos kariuomenė, iš šiaurės brovėsi bermontininkai. Ir vieni, ir kiti buvo sumušti ir išvyti iš Lietuvos. Skaudžiausia smūgis sudavė Lenkija, kuri, sulaužusi Suvalkų sutartį, 1920 m. spalio 9 d. įsiveržė į Rytų Lietuvą ir užgrobė Vilnių. Ties Giedraičiais ir Širvintomis išbrovėliai buvo sustabdyti. Tačiau sostinė Vilnius ir Rytų bei Pietvakarių Lietuva liko lenkų okupantų rankose. Okupacija tęsėsi iki 1939 metų rudens.

Dabar jau negalime įsivaizduoti mūsų valstybės gyvenimo ne tik be Vilniaus ir Trakų, bet ir be Ignalinos, Švenčionių, Pabrūdės, Dieve-

niškių, Eišiškių, Druskininkų ar Marcinkonių. Tačiau mūsų senelių ir tėvų karta iki pat 1939 metų nepaliovė galvojusi apie žygį į Vilnių ir Rytų Lietuvos gražinimą Nepriklausomai Lietuvai.

Niekad Vilnius nebuvo prikaustęs visos lietuvių tautos dėmesio taip, kaip 1920-1939 metais. Lietuvoje buvo įkurta Vilniui vaduoti sąjunga. Jos nariai buvo ir mokyklų moksleiviai, ir profesoriai, ir valstybės veikėjai. Jie patys aukojė ir rinko iš kitų auksas, rūpinosi okupantų persekiojamų tautiečių švietimu, jų kultūrinio gyvenimo. Tauta dainavo apie žygį į Vilnių, sodino atminimo medžius, kasmet spalio 9 d. minėjo Vilniaus užgrobimo dieną.

Šis renginys skirtas istoriniam Lietuvos kariuomenės žygiui į Vilnių 1939 m. spalio 28-29 d. Šis žygis vyko jau Lietuvos Vyriausybei pasirašius su Sovietų Sąjunga spalio 10 d. sutartį. Tačiau Vilniaus atgavimą tauta jau buvo išgyvenusi, nes kariuomenės įžengimas į Vilnių buvo tik realizavimas to, kam beveik 20 metų buvo ruošiamasi. Kiekvienas Lietuvos karys, dalyvavęs Vilniaus žygyje, buvo tvirtai įsisąmoninęs savo veiksmų prasmę ir reikšmę, nes tam buvo ruošiamas per visą Rytų Lietuvos okupacijos laikotarpį. Žygis į Vilnių buvo didelis Lietuvos šventė. Tiesa, naujųjų okupantų rankose liko Švenčionys, Marcinkonys, Druskininkai, Pelesa, Daugeliški, Gervėčiai bei pietvakarių lietuviškos žemės. Jos, deja, ne visos, su Lietuva susijungė jau kitomis aplinkybėmis.

Hab. dr. prof.
Antanas Tyla

Danutė Bindokiene

Atsargi pradžia — pavojaingos galimybės

„Niekas neturi teisės man žudyti, tačiau, nereikia abejojoti, kada ir kaip turiu mirti“ — išsireikšė viena, nepagydomu vežiu serganti, Oregon valstijos gyventoja po to, kai šio mėnesio 4 d. visuotiniu balsavimu buvo įteisinta savizudybė, tiesa, su gydytoju pagalba. Kol kas tai vienintelė Amerikos valstija, žengusi šį žingsnį į pavojingą ateities galimybių lauką. Nėra abejonės, kad paskui Oregon eis ir daugiau valstijų. Šiuo metu 34-iose savizudybė su gydytoju pagalba yra draudžiama, o keltas kitų jokių ypatingų įstatymų tuo atžvilgiu kol kas neturi ir galbut laukia reakcijos į Oregono nutarimą. Jų tarpe yra Indiana, Illinois ir Ohio valstija.

Jau kuris laikas savizudybė su gydytoju pagalba buvo daugiau ar mažiau diskutuojama žiniasklaidoje. Daugiausia tai vyko dėl vieno kontroversiško Michigan valstijos (draudžiančios savizudybę) gydytojo, kuris padėjo į mirusiųjų pasaulį persikelti nemazam būriui ligonių ir buvo keletą kartų patrauktas į teismą, bet vis be ypatingų pasekmių. Dabar, be abejo, netrukus šis gydytojas gales jau legaliai savo „paslaugas“ teikti.

Savizudybė su gydytoju pagalba ar be jos, kaip ir negimusių kūdikų žudymas (abortas), kurį jau seniai įstatymais įteisino vyriausybė, nepanaikina penktojo Dievo įsakymo: „Nežudyk!“, nepaisant, kokiais motyvais tai mėginama pateisinti. Suprantama, kad daugelis senų ar nepagydomomis ligomis sergančių žmonių — ir jų artimieji — dažnai atsisotja prieš neišsprędziamą klausimą: kaip palengvinti fizines bei dvasines kančias, kaip susitvarkyti, kad asmens paskutinės gyvenimo dienos būtų praleistos su priderama pagarba ir artimo meile. Atsiradus prieš tą dilemą, ne vien namo atrod lengvesnė išeitis yra mirtis, net jeigu ji būtų kažkokiu būdu pagreitinta.

Vienok jau ne kartą žmonijos istorijoje atsitiko, kad ir geriausi norai ilgainiui tampa piktnaudžiavimo įrankiu žmogaus godumo, keršto, patogumo ar morales stokos tikslams pasiekti. Nors Oregon valstijoje priimtas savizudybes su gydytoju pagalba įstatymas šiuo metu turi daug apsaugos uztvarų, kad nebūtų naudojamas piktiems kėslams ir savizudybė netaptų žmog-

zudyste, tačiau, nereikia abejojoti, kad laiku bėgant bus įvesta įvairių „lengvinančių aplinkybių“, pataisų ir daug tu užtvarų sugrius. Jau dabar kai kuriose Europos valstybėse pasitaiko atvejų, kad mirties pagreitinimas įvykdomas be ligonio žinios ar sutikimo. Kas gali užtikrinti, kad taip neatsitiks ir mūsų krašte?

Kaip ir genetines manipuliacijos, pradžioje atliekamos medicinos pažangos vardu, gali ateityje būti panaudojamos ne žmogaus gerovei, o jo suniekinimui, pagal reikalą, sukuriant aukštesnės ar žemesnės dvasinės bei fizinės kokybės asmenį, legaliai vykdoma savizudybė turi labai bauginančių galimybių. Tai gali būti atsargi pradžia, su kurios pasekmės atneš daug tragedijų.

O kaip su Dievo įsakymais, pagal kuriuos tik gyybės Kūrėjas turi teisę ją atimti? Kaip su krikščioniškosios moralės dėsniais? Vis dėlto jais paremta Amerikos praeitis, tradicijos ir net Konstitucija. Žmogaus gyvybę šiame krašte visuomet buvo griežtai įstatymais apsaugota. Kaip bus galima padaryti išimtį net sunkiai serganciam arba senatvės negaliai kenciančiam? Kaip galima pateisinti, kuomet kasmet „legaliai“ nuzudoma dešimtys tūkstančių negimusių kūdikų? Atrodo, jog su šia bausia statistika jau taip apsiprasta, kad niekas per daug nekreipia dėmesio ir net rinkimuose kandidatuojančias viešai skelbiasi esą „už abortus“ (jie tai paprastai vadina „moters laisvo apsisprendimo teise“). Tik kai paaiškėjo ypač žiaurus jau išsivysčiusio mirties įsciose kūdikio žudymo metodas, kurį po pirmties praleido neprotestuodamas net pats JAV prezidentas, nors save laiko krikščioniu ir kiekviena proga paminėti Dievo vardą, amerikiečiai kiek labiau sukruto ir pradėjo stipriau reaguoti.

Pastaruju metu Amerikoje nuolat — dažniausiai su tam tikru neigiamu įvaizdžiu — minima „krikščioniškoji dešimė“, kuri vienok nelabai veikli, kai reikia apsaugoti žmogaus gyvybę, imigrantų teises ar kitus moralinius klausimus. Reikia tikėtis, kad bent dabar ji stipriai pasireikš ir pasisaikys prieš savizudybės legalizavimą, kol dar nėra per vėlu.

GYVENIMAS KREPŠINIO AIKŠTĖJE IR ŠALIA JOS

VYTAUTAS GRYBAUSKAS
(Tėsinys)

53

Paskui vyko iškilmingas priėmimas Kauno miesto rotušėje, o kita dieną — pietūs su prezidentu A. Brazausku ir kiti priėmimai.

Aplanę Kryžių kalną, sustojome prie paminklo Stalino genocido sportininkų aukoms prisiminti. Ten mus su duonos kepalu pasitiko Šilų akio vadovas ir ukininkai. Ten, akims ašarojant, sugedojome „Lietuva brangi“.

Neužmiršamos liko minutės ir pokalbiai su buvusiais Lietuvos sporto garsenybėmis S. Butautu, K. Petkevičium, J. Lagunavičium, V. Kulakausku. Jie kasdien su mumis draugavo, mus lydėjo.

Drauge tebeskamba atidarymo dainos žodžiai: „...rovė — neišrovė, skynė — nenuskynė, todėl, kad Tu šventovė, todėl,

kad tu Tėvyne!“

Neužmiršiu ir tos šventės vadovo Prano Majausko. Tik jo dėka ir jo pastangomis ta šventė buvo tokia išpodinga, tik jo pagalba galėjome suvesti visus to meto Lietuvos krepšinio ažuolus.

Su širdgėla šiandien turiu pasakyti, kad po tos šventės su mumis amžinai atsiskyrė L. Baltrūnas ir L. Petrauskas Australijoje, A. Andrusis, dr. K. Savickas ir Zenonas Puzinasukas Amerikoje.

ŽYMŪS SVEČIAI IŠ LIETUVOS

Sydnejaus oro uoste Š. Amerikos sportininkus pasitiko III PLS žaidynių organizatorius Jurgis Jonavičius, Sydnejaus sporto darbuotojas žurn. A. Laukaitis ir Lietuvos sporti-

ninkų vadovas, Lietuvos Tautinio olimpinio k-to prezidentas Artūras Poviliūnas.

Nuo pirmo rankos paspaudimo pajutau šilumą, atvirumą, draugiškumą, o sporto reikaluose vispusišką orientaciją. Iš karto susidraugavome.

Adelaide radom laiko pabendrauti, šnektelėti. Paaiškėjo, kodėl Poviliūnas buvo Lietuvos sportininkų vadovas. Juk pirmą kartą oficialiai keliauti pas Lietuvos „išdavikus“ reikėjo drąsos. O drąsos Poviliūnui netrūko. Vos tik prieš keletą savaičių, 1988 m. gruodžio 11 d., vienbalsiai buvo atkurtas Lietuvos Tautinis olimpinis komitetas, Poviliūno iniciatyva iš visų Lietuvos vietovių susaukusių 500 atstovų. LTOK prezidentu buvo išrinktas Artūras Poviliūnas! Užtikrintas — lyg ir be konkurencijos, nepaisant, kad toms pareigoms kandidavo du olimpiniai čempionai ir du žymūs sporto darbuotojai.

Artūras nepabūgo savos valdžios, neišsigando Maskvos

Olimpinio komiteto ir Maskvos „visagalių“, nors gerai žinojo, kas jam gresia.

Po to dar du kartus buvo vienbalsiai perrinktas. Jis ne tik labai drąsus, bet kartu ir šmaikštus diplomatas.

Su Poviliūnu besišnekučiuojant jo pasakojimai darėsi vis įdomesni, intriguojantys, neužmirštami.

Atkurti LTOK-tą — vienas dalykas, bet tai dar ne viskas. Reikėjo, kad ji oficialiai pripažintų Tarptautinis Olimpinis komitetas. Čia vėl reikėjo daug drąsos, pastangų ir sumanumo. Tris kartus jis keliaavo Šveicarijон diskusijoms ir aiškinimams su Tarptautinio Olimpinio komiteto atstovais. Prikalbėjo kartu vykti į Latvijos bei Estijos atstovus, vežėsi įvairius padėjėjus. Štai, antrame susitikime pasikvietė A. Sabonį, kuris drąsiai ir aiškiai prezidentui J. Samaranch pasakė, kad už Sovietų Sąjungą daugiau nežais, kad Lietuvos sportininkai Sov. S-gos komandose daugiau neda-

lyvaus. O trečiam susitikimui lyseivė teisininką ir Seimo pirm. pavaduotoją K. Motieką. Jis tuoj nušvietė, kaip Lietuviai persekiojami ir žudomi žmonės, kaip tarybiniai omo-

lininkai sprogdina muitines, degina postus... Priedui dar įteikė leidinį apie Sausio 13-tos žudynes Vilniuje. Tik atvertęs viršelį, Samaranch išvydo po tarybinio tanko

vikšrais parbloktą mergaitę. Galiu įsivaizduoti Samaranch cho veido išraišką. Neabejoju, kad tai turėjo įtakos jo mąstymui.

(Bus daugiau)

1987 m. Lietuvos Vyčiai metinėje savo šventėje, Čikagoje, pagerbe ir medaliais apdovanojo 1937 ir 1939 metų Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjus (iš dešinės) Z. Puzinasuka ir Budriūna, Lietuvos krepšinio „teva“ dr. Konstantina Savicką, E. Krause (F. Kriauciūno broli) ir V. Petrąitį, žaidžiusį Kaune, 1938 m. olimpiadoje. Su jais — išsivijęs sporto veteranai (iš kairės) V. Grybauskas, A. Lauraitis ir V. Adamkus.

Nuotr. Jono Tamulaičio

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS METINIS SUAŽIAVIMAS

Sekmadienį, š.m. spalio 13 d., į Nekalto Prasišėjimo, seserų vienuolyną Putname suvažiavo Katalikų Religinės Šalpos direktoriai, ad hoc komiteto nariai ir svečiai. Sesele Ignė atvyko iš tolimos Kanados, Toronto, ir ilgametis Lietuvos Katalikų Religinės Šalpos reikalų vedėjas kun. Stasys Raila, kuris šiemet švenčia 90-ies metų jubiliejų. Susirinkime dalyvavo ir sesele Paulė, Putnamo vienuolyno administratore.

Susirinkimą atidarė vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM, invokacija pagerbdamas mirusius LKRS direktorių tarybos narius ir geradarius. Maldoje dėkojo Visagaliui Dievui už suteiktą palaimą ir prašė ateityje neapleisti LKR šalpos, jos dosnių remėjų bei darbuotojų. Vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM, pakvietė dabartinį LKRS direktorių tarybos vicepirm. kun. Albertą Kontautą padėti vadovauti susirinkimui, o Ireną Ivaškienę — sekretoriauti. Išrinkta mandatų komisija, perskaitytas 1996 m. susirinkimo protokolas, rašytas jau mirusio kun. V. Cukuro. Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, apibūdino LKRS nuveiktus darbus, apie padėtį Lietuvoje, ir pateikė mintis dėl ateities šalpos. Išdinkinui, prel. P. Bulovai negalint susirinkime dalyvauti, direktorė Ilona Laucienė perskaitė paruoštą išdinkinimo pranešimą, kuriame pateikta LKRS finansinė ataskaita. Katalikų Religinė Šalpa išsilaiko iš lėšų, kurias gauna nuo geraširdžių aukotojų. Viena dosniausių LKRS remėjų yra Oak Tree Philanthropic Fundacija, kuri jau daugelį metų remia LKRS darbus teikdama stambesnę finansinę paramą. Clevelande irgi veikia Šalpos būrelis, kuriam ilgus metus pirmininkauja Zenonas Obelenis, kun. Matas Čyvas vadovauja St. Petersburgo, Floridos veiklai. Reikalų vedėja Vida Jankauskienė, savo gerai paruoštame pranešime apibūdino Šalpos planą, išvardino suteiktą paramą mūsų tėvynei Lietuvai. 1993 metais buvo priimtas planas 4-iems metams.

1. Padėti atkurti religinį švietimą Lietuvoje.
2. Suteikti pagalbą vargstantiems mūsų tėvynainiams.
3. Pusoelėti krikščionišką kultūrą.
4. Stiprinti katalikų bažnyčios institucijas, organizacijas ir sambūrius.
5. Informuoti vakarų informacijos priemones ir užsienio lietuvius.
6. Suteikti gausias lėšas LKRS darbams.

Pagal šį planą ir gaires Šalpos darbai ir ateityje bus tęsiami toliau. Antans Sabalis, revizijos komiteto narys, perskaitė revizijos komisijos pranešimą, kad knygos atsakingai ir tvarkingai vedamos. Pranešimą pasirašė tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, Laima Lileikienė ir Antanas Sabalis. Susirinkimo metu buvo išrinkti nauji direktorių tarybos nariai: tėv. Placidus Barius, OFM, tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, Marija Majauskienė, Vita Matusaitienė ir kun. Jonas Rikteraitis. Kun. Zenonas Smilga lieka kandidatu.

Direktorių taryba pasiskirstė pareigomis: Vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM — pirmininkas, tėv. Placidus Barius, OFM — vicepirmininkas, Loretta Stukienė — vice-

pirm., Irena Ivaškienė — sekretorė, tėv. Pranciškus Giedgaudas — izdininkas, Ilona Laucienė — personalo kom. pirmininkė, Rūta Gudelienė — nominacijų kom. pirmininkė ir Marija Majauskienė — spauda. Kiti direktorių tarybos nariai: prel. Pranas Bulova, Aleksandra Kazickienė, kun. Vytautas Palubinskas, kun. Edmundas Putrimas ir prel. Antanas Rubšys. Ad hoc komiteto pranešimą perskaitė dr. Rosalija Šomkaitė ir pateikė labai idomią informaciją apie milžiniškas siuntas, siunčiamas į Lietuvą per LKRS. 4 talpintuvų per metus persiuntimas į tėvynę pareikalauja didelio pasišventimo ir pasiaukojimo. Šį sunkų ir prasmingą darbą atlieka dr. R. Šomkaitė, Marija ir Juozas Majauskas ir būrelis talkininkų. Nutarta ir toliau siūsti siuntas ir paremti katalikiškas mokyklas, daugiavaikes šeimas, našlaičius ir vargstančius tautiečius. Pažadėdama, kad visi reikmenys siuntoms būtų pristatomi į So. Orange, N. J. 1997 metais buvo išleista 359,831 dol. finansinė parama dėl įvairių lietuviškų veiksmų, ypatingai demesį kreipiant krikščioniško jaunimo auklėjimo ir švietimo reikalams. LKRS numato ir toliau tęsti taip svarbią ir reikalingą šalpos paramą mūsų broliams ir sesėms tėvynėje.

Buvo svarstomi klausimai, sumanymai, vyko diskusijos. Kun. Stasys Raila sukalbėjo jautrią maldą ir padėjo visiems dalyviams nepažinti dvasioje ir tęsti kilnius artimo meilės darbus. Pasibaigus LKRS metiniam suvažiavimui, dauguma Šalpos narių kartu vakarieniavo ir pabendrauvo vaišingame Putname seselių vienuolyne. Po vakarienos nauja Direktorių taryba dar valandėlę posedžiavo. Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, tėv. Placidus Barius, OFM, kunigai Pakalniškis, Palubinskas ir Raila. Po šv. Mišių vyko Kunigų Vienybės susirinkimas.

Pasitaikė gražus ir šiltas rudens savaitgalis, tai kelionė atgal į namus, trukusi beveik 6 valandas, nebuvo sunki ar perilga. Tikimes, kad ir 1998 metais metinis LKRS susirinkimas bus prasmingas ir vyks Putname.

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa jau 36 metus atlieka kilnius šalpos darbus, teikdama reikalingą paramą Lietuvos Katalikų Bažnyčiai ir jos

Iki vėlyvo rudens ūkininkų pievose ganėsi avys.

Nuotr. Algimanto Žižiūno

Lietuvos kaimo naujienos

PAGYVĖJO ŽEMĖS RINKA

Seimui priemus žemės ir kito nekilnojamojo turto gražinimo įstatymą, o vyriausybei — to įstatymo vykdymo tvarką, pagreitėjo žemės gražinimas Lietuvoje ir užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams. Žemė ir miškų ūkio ministerijos duomenimis, šiemet jau pamatuota iki žiemos. Dokumentai 12.000 žemės savininkų. Dar kita tiek sklypų bus pamatuota iki žiemos.

Rajonuose padvigubinamas matininkų skaičius, gerinama jų kvalifikacija. Kaune, žemės ūkio universitete surengtuose kursuose mokosi 320 matininkų.

Žemėtvarkos departamento direktoriaus R. Raugalo nuomone, per tris artimiausius metus pavyktų privatizuoti 80 naušimčių žemės, miškų, ežerų ir kitų vandens telkinių. Patirta, kad postkomunistinė šalyse privatizavus tiek žemės, jau pradeda atsigausti iki tol apmirusios žemės rinka (pardavimas-pirkimas). Jau šių metų duomenys rodo, kad žemės rinka Lietuvoje jau dabar pradeda atsigausti. Konservatorių vyriausybės priemonių dėka šiemet per 9 mėnesius parduota ir pirka 10,000 hektarų žemės ir miškų daugiau,

įvairioms organizacijoms.

Paremkite finansiskai Lietuvos Katalikų Religinę šalpa. Aukus siųskite: Katalikų Religinė Šalpa, 351 Highland Boulevard, Brooklyn, New York, 11207.

Marija Majauskienė

negu per visus praėjusius metus.

Vyriausybė imasi žygių įsteigti žemės rinkai svarbų ipotekos (žemės) banką. Teisės departamento direktorius A. Raudonius sako, kad jau pradėtas rengti įstatymo projektas, kuris suteiks teisę žemę pirkti užsieniečiams.

ŽEMĖS ŪKIO RŪMŲ STATUTAS

Kaune įvyko žemės ūkio rūmų suvažiavimas, patvirtinęs šių rūmų statutą. Tuo statutu žemės ūkio rūmams suteiktos didesnės teisės igyvendinant kaimo gyventojų savivaldą — t.y. nemaža dalis reikalų sprendimų iš valdininkų pereina žemės ūkio rūmų tarybai. Dabar šie rūmai kartu su valstybės ir valdymo institucijomis dalyvaus nustatant gyvulių, pieno, grūdų, kitų produktų supirkimo kvotas, subsidijas (piniginę paramą), pagrindiant kainas, mokesčius, o taip pat maisto prekių importo ir desposto kvotas bei muitų tarifus. Žemės ūkio rūmų tarybos pirmininku vėl išrinktas prieškarinės kartos agronomas, aukštos erudicijos profesorius Antanas Stancevičius.

SVEIKI MAISTO PRODUKTAI

Lietuvoje pagausėjo ūkininkų, kurie gyvulius, grūdus vaisius, daržoves, kitą produkciją auginą be gausių sintetinių mineralinių trąšų, pesticidų ir kitų chemikalų. Tie ūkiai Lietuvoje vadinami ekologiškos

žemdirbystės ūkiais. Dabar priskaičiuojama jau 130 ekologiškų ūkių, kurie yra gavę sertifikatus (leidimus) savo gaminiams prekiauti vidaus ir užsienio rinkose.

Neseniai Vilniuje, koncertų ir sporto rūmuose, atidarytoje nuolatinėje ekspozicijoje (parodoje) yra tokių ekologinių ūkių skyrius. Jame yra Pasvalio rajono ūkininkės V. Stankevičienės kėpama skani, sveika ruginė naminė duona, biržiečių brolių Drevinskių pagaminti rūkyti mėsos produktai ir alus. Pasvalio rajono Ustukių kaimo ūkininko G. Uzdavinio įvairių rūšių kviečių miltai, kruopos, maistinės sėlenėlės. Savo gaminius čia taip pat eksponuoja Biržų akcinė bendrovė „Siūlas“. Tie gaminiai — tai pagal ekologinės žemdirbystės programą išaugintų linų higieniški lininiai audiniai. Didelę dalį šių audinių bendrovė „Siūlas“ eksportuoja į JAV.

Parodoje savo produkciją rodo ir Biržų akcinė pieno bendrovė „Biržų pienas“. Šios įmonės pieną, sūrius, sviestą, varškę visi noriai perka, nes tai skanus, sveiki ir maistingi produktai. Šios bendrovės sūriai, pieno baltymų koncentratai eksportuojami ne tik į Europos, bet ir į Amerikos ir Azijos valstybes. Produkcija nuolat atnaujinama, atliekama kruopšti produktų laboratorinė kontrolė. Geros kokybės, šios įmonės pienas, grietinė, sūriai susilaukia verslininkų dėmesio, 70 naušimčių šios bendrovės kapitalo priklauso užsienio investitoriams.

Algimantas Antanas
Naujokaitis

KATALIKIŠKOJI MOKYKLA

Rugsejo 1-ąją Klaipėdoje duris atvėrė katalikiškoji Prano Mašioti vidurinė mokykla, laikinai prisiglaudusi po Levos Simonaitės vidurinės mokyklos stogą. Atidarymo iškilmėse dalyvavo Lietuvos Seimo nariai Lomualda Hofertienė ir Rimantas Didžiokas, miesto tarybos atstovai, krikščionių demokratų partijos Klaipėdos skyriaus atstovai — mokyklos steigimo idėjos autoriai bei visų Klaipėdos dekanato parapijų vadovai. Mokyklos kapelionu paskirtas Šv. Juozapo Darbininko bažnyčios kunigas Ladislavas Baliūnas. Mokyklą pašventino Klaipėdos dekanas mons. kun. Jonas Gedvila. Naujosios mokyklos direktore Janina Grigienė dėkojo visiems, kurie padėjo įsteigti mokyklą, pradedančią prasmingą kelią ugdati jaunąją Lietuvos kartą Dievo ir tėvynės meilės dvasia.

BŽ, 1997, Nr. 18

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

**ELEKTROS
VEDIMAI—PATAISYMAI**
Turui Chicagos miesto leidimai.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai.
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Notice is hereby given, pursuant to "An Act in relation to the use of an Assumed Business Name in the conduct or transaction of Business in the State", as amended, that a certification was filed by the undersigned with the County Clerk of Cook County, File No. D046010 on the 5th of November, 1997 under the Assumed Name of AL & V with the business located at 3417 W. 64th Pl., Chicago, IL 60629. The true name and residence address of the owner is:
Algis M. Peckulis
3417 W. 64th Pl.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

**GREIT
PARDUODA**
**RE/MAX
REALTORS**
(773) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybų įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

MISCELLANEOUS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MAŠINAS, SALDYTUUVUS,
SILDYMO SISTEMAS,
VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H. Deckys
Tel. 773-585-6624

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru.
Siunčiame baldus ir komercines siuntas.
Knygos į Lietuvą, € 59 sv., minimumas \$25.00.

Pinigai pervedami doleriais - nuo išsiuntimo
dienos į gavėjo rankas per 2 - 5 dienas.

50 sv. maisto produktų \$98.- Šventinis \$39.-

Istaiga Floridoje: vedėja Vida Meiluvienė
Tel.: d. (813)360-9881, n. (813) 360-1364.

TRANSPAK, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629
Telefonas: (773) 838-1050

Atstovybė Lietuvoje: Vilnius, 26-24-27, 26-28-27

Iš partizanų istorijų (41)

BROLIAI KUDELIAI NUO ŠIRVINTŲ

HENRIKAS KUDREIKIS

1944 m. vasarą į Širvintų apylinkes vėl atsidadino bolševikinė armija. Jauniems vyrams gyvenimas pasidarė gana liudnas. Vienus šaudė, kitus gaudė ir siuntė kovoti už generalisimą Staliną. Jaunimas spruko į žaliąsias apylinkes girias. Susidarė vrylių būriai. Rengėsi kovai prieš žiaurios okupantus.

Gelvonų valsčiaus būrio vadu tapo dvidešimt šešerių metų ūkininkas Leonas Kudelis, slapyvardė Bolševikas. Vado vardu pasivadino ir jo būrys.

Iš karto būrys veikė savarankiškai, bet, Žaliojo Velnio kvietimu, įsijungė į „Didžio-
sios kovos“ apygardą. Būrys laikėsi Gelvonų - Liukonių - Musninkų trikampyje, kartais operacijų metu pasiekdavo Čiobiškį.

Leono Kudelio vadovaujamas būrys išvengė didesnių susidurimų su NKVD ir striubų daliniais. Būryje dalyvavo apie 30 vyrų. Bet NKVD pradėjo sistematinę medžioklę. Jiems talkininkavo samdiniai, vietiniai gyventojai. Jų dėka raudoniešiams pavykė netikėtai užklupti besislapančius partizanus.

1945 m. gruodžio 18 d. L. Kudelio būrį apsupo vietos NKVD dalinys. Vadui pasisekė išgelbėti savo kovotojus, bet jis labai sunkiai sužeistas, pamatęs, kad nėra progos išsibelbėti, susisprogdino granata. Jo kūnas išmestas prie Musninkų daboklės. Partizanai jo kūną pavogė ir slapta palaidojo. 1989 m. jo palaikai perlaidoti į Liukonių kaimo kapinaites. Žuvis jis išliko žmonių atmintyje, — rašo Viktoras Alekna iš Širvintų. („Voruta“ Nr. 7, 1995).

Leonui Kudeliui žuvus, būriui pradėjo vadovauti jo jaunesnysis brolis Juozas-Dobilas. Juozas gimęs penkių brolių būryje, baigė 1941 m. Ukmergės gimnaziją. Tų pačių metų rudenį baigė mokytojų

kursus ir pradėjo mokyti Kėdainių apskr., Runeikių pradžios mokykloje.

Partizanaudamas Juozas pradėjo kurti ir patriotines, ir antisovietiškas dainas. Jas greitai, kur tik eidami, pradėjo dainuoti. Jas greitai išmoko Gelvonų ir Musninkų jaunimas. Juozo dainos ilgai skambėjo šio krašto apylinkėse.

1946 m. birželio 6 d. anks-
tyvą rytą išdaviko pagalba stribai ir enkavedistai apupo Dobilo būrį. Partizanai smar-
kiai pasipriešino ir pasiveržė iš apsupimo. Buvo aukų, žuvo: partizanai Stasys Jakučius ir Rusių Rago, Jonas Lisauskas iš Steponavos kaimo. Morkūnas iš Morkūnų kaimo. Vieno žuvusio pavardė nežinoma. Sunkiai sužeistas Motiejus Bulauka. Kovos draugo Prano Macijausko padedamas, gydėsi metus, bet buvo išduotas ir išvežtas Sibiran.

Būrys dar išsilaikė keletą mėnesių, bet išdavystės ir gausūs priešai pulkai sunaikino Didžiosios kovos apygardą. Toks pat liudnas likimas ištiko mokytojo Juozo Kudelio-Dobilo vyrus ir patį vadą.

**ASMENINIO DVASINIO
VADOVAVIMO KURSAI**
Rugsejo 11-13 d. „Tikėjimo ir gyvenimo“ institutas surengė asmeninio dvasinio vadovavimo kursus asmenims, dirbantiems dvasinio ugdymo srityje. Kursams vadovavo seserys iš Anglijos Margarita ir Rita, FCJ, juose dalyvavo 16 vienuolių, dvasininkų ir pasauliečių iš visos Lietuvos.

Pasak „Tikėjimo ir gyvenimo“ instituto direktorės D. Verbylaitės, SJE, 1992 m. Jezuitų švietimo sekretoriatas pakvietė Škotijos Craighead „Tikėjimo ir gyvenimo“ instituto darbuotojus į Lietuvą rengti kursus, padedančius įtvirtinti krikščioniškąsias vertybes Lietuvoje.

BŽ, 1997, Nr. 18

Žemės ūkio rūmų suvažiavime dalyvavo Seimo reikalų komiteto kaimui pirm. V. Lapė (priekyje); viduryje Žemės ūkio rūmų direktorius D. Kaunas.

PADĖKIME MAIRONIO LITUANISTINEI MOKYKLAI

Maironio lituanistinė mokykla, veikianti Pasaulio lietuvių centre, Lemont, Illinois, yra JAV didžiausia lituanistinė mokykla. Kiekvieną šeštadienį ją lanko 290 vaikų bei jaunuolių. Veikia priešdarželio, darželio, ir nuo pirmo skyriaus iki 10 skyriaus klasės bei keturios lietuviškai besimokančiųjų klasės. Moko per 30 mokytojų/padėjėjų. Mokykla auga, mokinių skaičius kiekvienais metais didėja. Yra smagu šiuos duomenis pateikti, nes tai rodo, kad jaunajai kartai rūpi jų vaikų lietuviškas auklėjimas, lietuvių kalba, literatūra, geografija, istorija.

Bet su mokyklos augimu kyla ir problemos — mokyklos patalpos yra per mažos dabartiniam mokinių skaičiui, nekalbant apie ateities prieraugę. Vyresniųjų klasių dar mažos, bet kai jie užbaigia mokyklą, jų vietas perimamos vis didėjančiomis klasėmis. Kiti skyriai jau ir dabar turėtų būti persikirti į atskirus kambarius, bet nėra patalpų.

Mokyklos tėvų komitetas jau kelis metus tariasi su Pasaulio lietuvių centro valdyba mokyklos patalpų klausimu. Daug idėjų buvo pateikta, apsvaistyta ir daugelis jų atmesta, kaip per brangios ar nepalankios vaikų mokymo aplinkai. Vienintelė išeitis liko perimti senų daiktų krautuvas ir sandėlio patalpas ir jas perdirbti į klases. Iš tų patalpų galima padaryti septynias klases, talpinančias tarp 20 ir 30 mokinių klasių.

Igyvendinti šį planą kainuos netoli 125,000 dol., nes kainuos ne tik statyba, bet taip pat reikės klases įrengti su suolais, lentomis, knygų lentynomis ir t.t. Pinigai, kurie bus

naudojami PLC patalpų pagrašimui, bus užtikrinti mokyklai, nes bus pasirašytas kontraktas tarp PLC ir mokyklos, kuris užtikrins, kad pagerintos patalpos yra mokyklos nuosavybė. Lietuvių fondas yra paskyręs 20,000 dol. „matching gift“, tai reiškia, kad, kiek mes surinksim, tiek Lietuvių fondas irgi duos iki 20,000 dol. Yra gauta piniginė parama iš Švietimo tarnybos. Dalį planuojame padengti iš mokyklos izdo. Bet dar daug trūksta. Kreipiamės ir į Jus, nes žinome, kad Jums yra svarbu išlaikyti lietuviškumą ir Lietuvos pažinimą ateities vaikų kartoms. Aukotojai, kurie paaukos 200 dol. ar daugiau, bus įamžinti garbės lentose, kuri kabės naujų klasių koridoriuje. Aukos taip pat

atskaitomos nuo federalinės valdžios mokesčių.

Prašome aukoti, kiek išgalite, tuo užtikrindami Maironio mokyklos tęstinumą ir augimą. Aukos galima siųsti: Maironis Lithuanian School, c/o Marius Kasniūnas, 8321 Legend Lane, Orland Park, IL 60462.

Marius Kasniūnas
Orland Park, IL

LITUOVOS PREZIDENTO AUTOPORTRETAS

„Lietvos aidas“ (#207) perspausdino Algirdo Brazausko pasikalbėjimą išspausdintą Rusijos savaitraštyje „Obščaja gazeta“, Nr. 27. Lietuvos prezidentas sako: „Kai valdžią savo rankose turėjo Landsbergio komanda, aš buvau gilioje opozicijoje. Teko iškęsti visko?! Prokuratūra. Tardytojus. Prieš mane buvo imta rengti baudžiamąją bylą. Persekiojo. Ne, ne dėl 1991-ųjų sausio įvykių. Apskritai buvo ieškoma, prie ko prisikabinti...“ Paklaustas apie dabartinį Seimo pirmininką, kuris mėgstas kartoti, kad nebuvo SSKP nariu, prezidentas atsako: „O žinote, šituo didžiuliu ypatingu būdu nėra ko. Sovietų Lietuvoje buvo 220,000 partijos narių. Iš jų tikri komunistai sudarė ne daugiau kaip tris procentus. Visi likusieji buvo normalūs žmonės, vokiečių darba, dirbo ir ne negalvojo apie tai, jog artina šviesi komunistinė ateitis“. Toliau prezidentas nusiskundė, kad jis turi labai ribotas galimybes daryti įtaką viskam. Prisiminė, jog Smetona, vadovavęs valstybei, galėjo praktiškai viską. „Štai Smetona buvo — tai bent! O ką Brazauskas? Net iš darbo atleisti nieko negali? (Na, o kas gi Lozoraitį atleido?)“.

Apie santykius su profesoriu Landsbergiu: „Asmeniškai mano santykiai su Landsbergiu nesugedo. Aš su juo niekada nekonfliktavau ir konflikto neieškau. Apie Landsbergį aš nepasakau nė vieno blogo žodžio. O kodėl jis taip elgiasi mano atžvilgiu — geriau paklauskite paties Seimo pirmininko. Manau, toks charakteris. Užsienio politikoj tarp mūsų nėra jokių principinių skirtumų. Vidaus politikoj — pasitaiko. Aš vienai suprantu reformas, valdžioje esantys konservatoriai — kitaip“.

Dėl Rusijos ir Gudijos pasiūlymo prisijungti prie jų sąjungos. Ką atsakytų Lietuva — dar kartą „ne“? Atsakymas: „Ką reiškia — dar kartą? Jokių pasiūlymų kol kas nebuvo. Nors, manau, kažkokios naujos sąjungos nereikalingos. Europoje nemažai nedidelių valstybių. Ar jos blogai gyvena?“

Maironio lit. mokyklos mokiniai prie Pasaulio lietuvių centro, Lemonte, šių mokslo metų pradžioje.

Taigi taip savo mintis dėstė Lietuvos prezidentas. Gal ir gerai, kad apsisprendė savo vietą užleisti kitam. Gaila, kad mano atmintis tokia trumpa, jokiū būdu nebeprisimenu tų laikų, kai Landsbergio komanda persekiojo komunistus, jų tarpe ir poną Brazauską. Gal dėl to į Seimą ir valdžią prilindo tiek „buvusių“.

Algimantas Damijonaitis
Elmhurst, IL
NEAPGAUDINĖKIME SAVES

Istorikai Violetai Rutkauskenei, parašiusiai straipsnį „Prezidento rinkimų Lietuvoje tema“, spausdintą „Drauge“ spalio 23 ir 24 d., reikėtų būti objektyvesnei. Tendencingai išdestydama 1992 m. įvykius Lietuvoje, autorė, įkyriai perša mintį, kokie geri buvo dešinieji, norėję atstatyti prezidento pareigas Lietuvoje, ir kokie niekšai buvo kairieji, centristai ir kt., suagitavę Lietuvos žmones ir tam pasipriešinę. Deja, tuo metu daugumai atrodė, ir matyt ne be pagrindo, kad prezidento titulu dešinieji norėjo atsidėkoti V. Landsbergiui už nepriklausomybės iškovojimą. Ar tai gerai, ar blogai, tai atskiro pokalbio tema. Valstybės požiūriu, nesant konstitucijos ir įstatymų, nustatančių prezidento pareigas ir galią, šis žingsnis buvo beprasmiškas. Aukščiausios Tarybos prezidentu, nebūtų pagerėjusi nei situacija parlamente, nei žmonių gyvenimas, nei Lietuvos tarptautinė padėtis.

Nuovokūs Lietuvos žmones kaip mat susigaudė, kur šuo pakastas, ir gegužės mėn. referendume pasakė „ne“. Nepraėjus nei pusmečiui, tie patys Lietuvos žmonės spalio mėn. referendume patvirtino naują Lietuvos konstituciją ir atstatė prezidento pareigas.

tuo parodydami, kad gegužės mėn. referendumas buvo aiški dešiniųjų klaida.

V. Adamkus šiuo atveju pasirodė kaip blaivus politikas, sakydamas, kad „pirmiau pasirašykite konstituciją, o tik paskui rinkit prezidentą“. Teiginys, kad V. Adamkus kaltas tuo, kad po gegužės mėn. referendumo visos politinės jėgos suskubo ruošti naują konstituciją, visiškai juokingas. Argi Lietuvai nereikėjo naujos konstitucijos?

Kalbėdami tiesą, nepakenkime V. Landsbergiui, kuris yra bene vienintelis Lietuvos politikas, niekuo nesuteršęs savo reputacijos ir beatodairiškai atsidavęs Lietuvai. Tarp kitko, pagrindinis V. Landsbergio ginklas kovoje už Lietuvos nepriklausomybę buvo Teisybė. Jis būtų buvęs seniai priešų sutriuškintas, nei nors kartą būtų apsimelavęs.

Grįžtant prie minėto straipsnio, besaikiu pataikavimo šiuo atveju dešiniams ir nenoro pripažinti, kad ir priešrinkinkai kartais būna teisūs, Teisybė nepavadinasi.

Pranas Nagys
Waukegan, IL

RŪPIMU KLAUSIMU

Turėčiau būti labai dėkinga Liūdai Germanienei už jos laišką, kad ji davė progos vėl pasisakyti mums visiems taip rūpimu klausimu — nezargonauti.

Spalio 16 d. vyr. red. Danutės Bindokienės vedamasis buvo tikrai nuostabus, puikus (L.G. pavartotas „fantastiškas“ yra labai gražus, čia tinkas ir tikrai man prie širdies žodis, bet... ir jis nėra lietuviškas).

„Draugo“ 1-ąjį puslapį redaguoja Daiva Guzelytė iš Lietuvos. Ji neprašė manęs advokauti, bet vis tiek mėginu ją ginti. Ji gauna medžiagą iš Lietuvos su visais tais pamegtais „tarptautiniais“ žodžiais. Daiva yra kultūringa asmenybė, visai priimanti bet kokius pataisymus, paaiškinimus telefonu ar faksu labai maloniai ir atlaidžiai.

Gi dėl savo pranešimo, kad V. Kernagui buvo įteikta premija „Už nacijos formavimą“, gaila, bet... „iš dainos žodžių neišmėsi“. Toji informacija gauta irgi iš Lietuvos ir nepakeis jų pavadinimų, kaip „nacionalinių muziejų“ ir t.t., visokių kitų daugybę — tų „nacionalinių“. Nacija ir man pačiai kartesis už „cinčibirą“, kaip vaikystėje teko girdėti Kupiškį. Tačiau buvau nepaprastai nustebinta, kai atvertusi B. Baravyko žodyną, išleista JAV 1995 m., rado „Nation“ — nacija, tauta. Tik ar nesukryžiuvo, Germanienės laiške „nacija“ su „nacizmu“? Minėtame žodyne „Nazism“ — nacizmas, fašizmas.

Dar norisi ta pačia proga pridurti, kad Arvydas Mato-

nis, išvardinęs 21 mūsų visu vartojamų žodžių, pradedant ambasadorium, bajoru ir baigiant žydu, gina užkliuvusių „lyderį“. Klausia kodėl? Atsakymas aiškus. Kam saldžiutis „lyderiu“, jei turime puikų lietuvišką „vada“ ar „vadovą“?

Kaip mes nefilosofuosime, vis tiek nepataikome į Lietuvos kalbininkų širdis. Darosi apmaudu, skaitant didžiausiam Lietuvos dienrašty „Lietuvos rytas“ antraštę: „Lizingas lizingui nelygus“. Išlėkė vargšėli lietuvišką „nuoma“ pro „tarptautinę“ „fortką“.

Ne sykį ir ne du čia pasisakiau dėl mūsų brangios kalbos dergimo. Tik taip norėtusi įkalti į musiškių galvas, kad netekę kas brangiausio — savo tėvynės — griebiamės už savo senutėlis gimtosios kalbos, kuri, kaip motina, visų brangiausia, ką kan. Mikalojus Daukša taip pranašingai išreiškė: „Žmogus paskutinius savo žodžius pasako ir paskutinius savo atodūsius išreiškia savo gimtąja kalba“.

Stasė E. Semėnienė
Chicago, IL

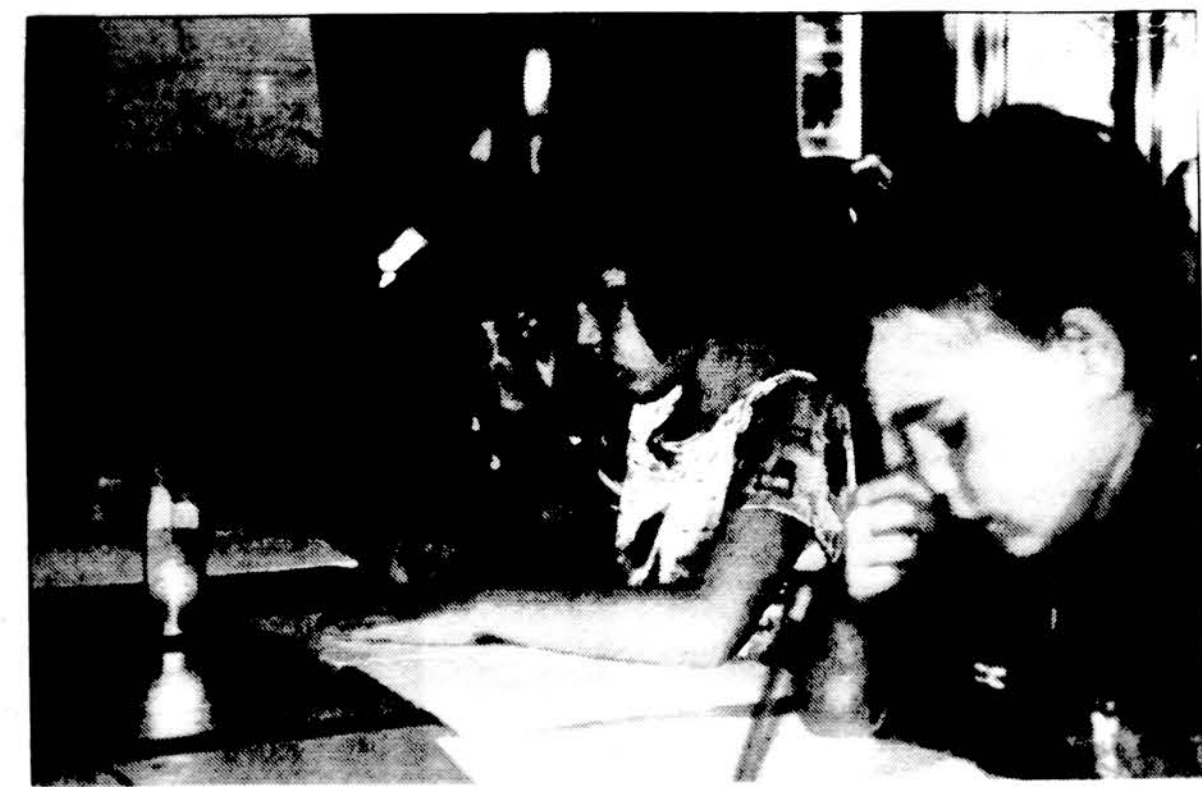
MAŽLIETUVIAI TEXAS VALSTIJOJE

Būtina pareikšti „Draugui“ padėką už išspausdinimą (spalio 23 d.) Petro Petručio straipsnio su žiniomis apie lietuviškos pirmtakus Amerikoje, apie kažkokį Anšą Portą, atvykusį aštuonioliktame keturiadesimtmety. Ar čia tik nebus iškraipyta tilžietiška pavardė Burkus, nes kita išplutusi to krašto pavardė būtų Burketa ir panašiai.

Kad turtus žmonės Lietuvoje pardavę ir tarp vokiečių kelevių įspraudę, susirado didelių niekieno žemių Amerikoje po trumpo laiko, turiu akivaizdžius įrodymus.

Netikėtu keliu man į rankas pateko lietuviški laiški, rašyti Texas valstijoje nuo 1854 metų. Jie yra mažlietuvių ir klaidėdžių palikuonių Texas valstijoje išaugoti, ypač Kirlikų šeimos nuo Žabų, kuris senovėje suaugo su Šilutės miestu. Tie išeiviai atplaukė į Galveston uostamiestį ir jų užteko dar maldos namus sukurti. Vaizdžiai aprašoma kūnėiškos. Nuostabu, kad jie be jokio suvokietėjimo šešėlio. Net aprašydavo lietuviškai Texas giminėms, kaip jų atvaromi iš Meksikos galvijai iki turbūt Čikagos skerdyklų, kaip vyko Amerikos naminis karas ir kaip nuvertėjo pietiečių pinigai.

Šie seni susirašinėjimai su mano išsifravimais buvo Lietuvos muziejaus dir. Henriko Paulausko ekspozuojami Vilniuje, bet be atgarsio. Vyliausi, kad Lietuvos valdininkai knisid tarp Texas lietuvių palikuonių, nors dėl galimo mazuoto nušlaidų. Bergždžios svajo-

Rimtis ir susikaupimas pamokos metu Maironio lit. mokykloje, Lemonte. Iš kairės: Kristina Ankute, Lina Jodalyte, Antanas Kirkus.

A.†A. Archit. JUOZAS SKOMANTAS

Gyveno Beverly Shores, IN. Po sunkios operacijos Šv. Antano ligoninėje staiga mirė 1997 m. lapkričio 8 d. 11:51 val. ryto, sulaukęs 74 metų. Gimė Lietuvoje, Kretingos apskrityje, Rugių miestelyje. Amerikoje išgyveno 48 m.

Nuliūdę liko: brolis Benius su šeima Lietuvoje; artimi draugai: Bronius Molas-Mulevičius su žmona Karen ir jo dukte Aušra Clouston su vyru Petru ir šeima; velionio krikšto sūnus Eric Molas-Mulevičius.

Velionis pašarvotas lapkričio 13 d., ketvirtadienį nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S.Archer Ave. ir lapkričio 14 d. nuo 8 v.v. iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks lapkričio 14 d., penktadienį. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Lietuvos Našlaičių globos komitetui.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: brolis ir artimi draugai.

Laidotuvių direkt. D.A.Petkus/D.M.Petkus, tel. 1-800-994-7600.

A.†A. VYTAUTAS GUSARAS

Gyveno Čikagoje, Brighton Parko apylinkėje. Mirė 1997 m. lapkričio 8 d., sulaukęs 74 metų. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 48 m.

Nuliūdę liko: sūnus Vytautas, marti Barbara, Saulius, marti Deborah ir Darius; anūakai Nicholas ir Jason; seserys — Lucy Raugevičienė, vyras Vladas ir Jean Cyvas; brolis Vladas Gusaras ir žmona Irena. Velionis buvo vyras a.a. Vandos Stongvilaitės.

A.a. Vytautas buvo John G.Shedd Aquarium tarnautojas.

Velionis pašarvotas lapkričio 10 d., pirmadienį nuo 3 iki 9 v.v. Palos-Gaidas laidojimo namuose, 11028 Southwest Hwy., Palos Hills.

Laidotuvės įvyks lapkričio 11 d., antradienį. Po 10 val. ryto apeigų laidojimo namuose, velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sūnūs, anūakai, seserys, brolis ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. David Gaidas, tel. 708-974-4410.

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad š.m. spalio mėn. 29 d. po sunkios ir ilgos ligos mirė

A.†A. EDUARDAS F.DANILIŪNAS,

visuomenininkas, virš 40 metų dirbęs lietuviškoje veikloje ir virš 60 metų spaudos bendradarbis, 1941 metų sukilimo ir pogrindžio veiklos aktyvus dalyvis vadovaujanciose pareigose.

Gimė Krakių km., Mosėdžio valsčiuje, Kretingos apskrityje.

Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga, Ontario. Prisiminkite Jį savo maldose.

Nuliūdę: žmona Irena ir šeima

PADĖKA A.†A. VYTAS JOZAITIS-JUOZAPAITIS

Mūsų mylimas Vyras, Tėvas ir Senelis, sunkios ligos išskankintas, mirė rugpjūčio 31 d. Buvo palaidotas rugsėjo 4 d.

Nuoširdus aciu visiems draugams ir pažįstamiems už atsilankymą koplyčioje, maldas, gėles, aukas mišioms ir pareikštą užuojautą raštu ir asmeniškai.

Dekojame kun. Pranui Kelpšai už maldas koplyčioje, šv. Mišias ir palydėjimą į kapines.

Didelę padėką reiškiamė karsto nešėjams ir laidotuvių direktoriams p.p. Petkams už patarnavimą.

Liūdinti Jozaičių šeima

nes, bet gal istorikams ne pro ty". Ar nėra kam juos išgelbėti šali, nes neseniai ten sukūrė nuo išnykimo? **Jurgis Kisielius** Lithuanians in Texas Socie- New Haven, CT

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Prie Moters savaitgalio registracijos stalo. Iš kairės: Irena Galiniene, Agutė Tiškusienė, Birutė Navickienė.

Lietuvos Seimo pirmininko, kandidato į prezidento vietą prof. Vytauto Landsbergio žmona Gražina Landsbergienė praėjusi savaitgalį viešėjo Čikagoje, kuri turėjo progos susitikti su lietuvių visuomene. Nepaisant labai trumpo laiko ir daug laukiančių atlikti darbų, viešnia buvo užsukusi į „Draugo“ redakciją. Ją lydėjo Albertas ir Irena Kereliai, Algirdas ir Laimutė Stepaiciai, Jonas Vaznelis — visi „JAV Lietuviai už Landsbergį“ komiteto nariai.

Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus Moterų gildija, Chicago, IL, Draugo fondo rudens vajaus proga atsiuntė 100 dol. prie ankstyvesnių 400 dol. įnašų, pridėdamas gražius linkėjimus. Laiške rašoma: „Gildijos narės puikiai supranta spaudos vertę, keliant organizacijų siekius, pasidalinant veiklos džiaugsmais ir retkarčiais net nusivylimais. Su linkėjimais „Draugui“ visada būti stipria tvirtove ir kelrodžiū lietuviškame gyvenime“. Ši parama Draugo fondui yra labai gražus pavyzdys visoms mūsų organizacijoms, ypač centrinėms, su stambiais išdais, nes su jomis kas savaitę ir net kas dieną „Draugas“ dalinasi jų veiklos siekais ir džiaugsmais. Ačiū už linkėjimus ir gražų pavyzdį.

Dr. Marija Linas, Chicago, IL, Draugo fondo garbės narė prie ankstyvesnių 2,000 dol. įnašų, vėl atsiuntė 500 dol. rudens vajaus proga, norint užbaigti milijoną. Už stambią paramą nuosirdžiai dėkojame.

Pabaltijo universiteto „dešimtukas“ kviečia buvusius kolegas atvykti į „Seklyčia“ lapkričio 18 d., antradienį, 12 val. (pietums) ir pasiklausti Prano Jurkaus pranešimo apie apsilankymą profesorių Biržiškų muziejuje Viekiškuose.

Žurnalisto a.a. Vlado Būteno ketvirtųjų mirties metinių proga šv. Mišios bus aukojamos lapkričio 16 d., sekmadienį, 10 val. r. t. jezuitų koplyčioje, 5620 S. Claremont Ave. Visi buvusieji a.a. Vlado draugai, pažįstami ir bendradarbiai kviečiami.

„Draugo“ koncerto, atlikto Aušros Cicenaitės — soprano, Vaido Vyšniausko — tenoro ir Eugenijos Kuprytės — pianistės, Jaunimo centre spalio 5 d., **vaizduojamos** galima išgiti dienraščio administracijoje. Paruošė Aleksandras Plėnys. Koncertas nepaprastai gražiai įrašytas ir vaizduojamas, tad verta jį dar kartą, ir dar daug kartu, pamatyti bei išgirsti savo televizijos ekrane. Kaina — 30 dol. o su persiuntimu — 32.50 dol.

X Mokslo ir kūrybos simpoziume, vykstančiame Padėkos dienos savaitgalį Čikagoje, viena plenarinių sesijų bus Lietuvos integracijos į Europos Sąjungą klausimu. Pateikimas į pagrindines Vakarų Europos struktūras Lietuvai yra labai aktualus, bet kartu surištas su daug tarptautinių nuostatų bei reikalavimų. Šiuos klausimus nagrinės grupė žymių politologų iš Lietuvos ir šio žemyno. Plenariniai sesijai vadovaus prof. dr. Tomas Remeikis. Sesijos tema nagrinės prof. Valdas Samonis iš Toronto universiteto, taip pat dalyvaus dr. Paul Goble, šiuo metu užimantis aukštą pareigą Laisvosios Europos radijo administracijoje. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo laiku jis dirbo JAV Valstybės departamente, Vašingtone. Be minėtų prelegentų sesijoje dar kalbės prof. Gediminas Vitkus iš Vilniaus universiteto. Jis taip pat dirba Lietuvos Integracijos į Europos Sąjungą studijų centre. Paskaitininkams koreferuos politologas, Indiana universiteto profesorius dr. Julius Smulkštys.

Pasaulio lietuvių centre lapkričio 16 d., sekmadienį, 12 val., ruošiami virtinukų (koldūnų) pietūs. Padarytas visas milijonas virtinukų! Juos gamino ne tik renginių komitetas su labai didele talka, bet toje pačioje centro virtuvėje talkinome ir kitoms lietuviškos organizacijos: skautų pagamintus virtinukus valgė Kaziuo mugėje, tautinių šokių šokėjų ruoštuose pietuose, jie buvo vežami ir į Dainavos stovyklą bei kitus lietuviškus telkinius. Džiaugiamės, kad galime padėti, ypač jaunimo organizacijoms. Tad visi kviečiami į virtinukų pietus.

Ramunė Dičienė, Dana Point, CA, pratęsdama laikraščio prenumeratą vieneriems metams, atsiuntė 125 dol. auką, laikraščio išlaidoms sumažinti. Už paramą dėkojame.

Štai koks gražus būrys studentų šiais mokslo metais lankys Pedagoginį lit. institutą Čikagos Jaunimo centre. Nuotr. Marijos Plaćienės

VAKARONĖ SU GRAŽINA LANDSBERGIENE

Lietuvos Seimo pirmininko prof. Vytauto Landsbergio vardas šiuo metu labai dažnai minimas Lietuvos ir išeivijos spaudoje. Minimas todėl, kad jis kandidatuoja Lietuvos Respublikos prezidento rinkimuose. Minimas todėl, kad jis yra tinkamiausias kandidatas šioms labai atsakingoms valstybės vadovo pareigoms. Minimas ir todėl, kad oponentai ir komunistinio palikimo saugotojai stengiasi jo vardą juodinti, netgi apšaukiant jį KGB agentu, kuo jis niekad nebuvo. Retai yra minima ar motama Gražina Landsbergienė, paskendusi labdaros šalpos darbuose, bekurstanti šeimos židinio ugnelę, duoklę atiduodanti ir meno pasauliui. Rudens vėjai netikėtai ją atnešė į Dedės Samo žemę. Čia jai buvo maloni proga pabendrauti, pasidalinti prof. Vytauto Landsbergio rinkiminiais rūpesčiais su Los Angeles ir Čikagos Tėvynės sąjungos nariais ir rėmėjais, susitikti su „Saulutės“ ir Lietuvos vaikų vilties darbuotojais-joms, susitikti su našlaičių rėmėjais Lietuvoje.

Čikagoje Tėvynės sąjungos rėmėjų skyrius ją pakvietė į Jaunimo centrą ir į Pasaulio lietuvių centrą pabendrauti. Vakaronė Jaunimo centro apatinėje salėje 97.11.07 sutraukė nemažą būrį dalyvių, ne vien tik skyriaus narius. Vakaronę pradėjo Birutė Jasaitienė, vadovauti pakviesdama adv. Povilą Žumbakį. Jis dalyviams pristatė Gražiną Landsbergienę, kviesdamas ją pasidalinti rinkiminėmis nuotaikomis. Viešnia pradėjo vaizduojamą parodymu. Joje prof. Vytauto Landsbergis kalbėjo apie Lietuvą, jos žmones, jų gyvenimą. Kalbėjo apie nepriklausomybės atstatymą, išlaikymą, apie Lietuvos valstybės bei žmonių gerovės pakėlimą.

Pristatydamas Gražiną Landsbergienę, adv. Povilas Žumbakis prisiminė savo susitikimus su Landsbergių šeima, prisiminė jų labai kuklų butą Vilniuje, kai priešininkai skelbė jį esantį milijonierium. Jis klausė, kodėl puolamas Landsbergis, savo kuklų fondą kasmet dalinantis labdarai ir kulturai, bet ne milijonus išvogęs asmenys LDDP valdymo metu? Visa tai žino, supranta samoningi Lietuvos žmonės ir balsavimuose jie pasisakys už prof. Vytautą Landsbergį, kad Lietuva būtų tvirtesnė ir švaresnė.

Prisimindamas mirusius savo knygos mecenatus teisininko Felicijoną ir Jadvygą Gaudušius, Petras Jukubka paaukojo Krikščionių demokratų popiežiaus Leono XIII fondui 1,000 dol.

Šakiečių klubas Čikagoje kviečia metinį narių susirinkimą trečiadienį, lapkričio 19 d., 1 val. p.p., Vytauto Didžiojo šaulių salėje, 2417 West 43rd Str., Chicago. Narių dalyvavimas privalomas. Bus priimami nauji nariai, kurie papildys klubą, bus renkama nauja valdyba, paskirstytos aukos ir sudaryti ateities planai. Po susirinkimo — vaisės.

Dienos išvyką į United Center, kur bus galima pamatyti įdomiausia „Ringling Bros.-Barnum & Bailey“ cirko programą, organizuoja Vyresniųjų lietuvių centras lapkričio 20 d., ketvirtadienį. Bus išvykstama nuo „Seklyčios“ 9:15 val. r., grįžtama 1:45 val. p.p. Registruoti reikia iš anksto tel. 773-476-2655 arba asmeniškai „Seklyčioje“.

Dar nevēlu užsiprenumeruoti „Drauga“ gerokai pagyrinta kaina — tik 60 dol. metams! Žinoma, kai skelbiamas papiginimas, visuomet yra nustatomos ir tam tikros taisyklės. Šiuo atveju jų nedaug: „Draugo“ prenumeratos papiginimas tik **visai naujiems skaitytojams** ir tik ribotam jų skaičiui. Tad paskubėkite.

ti, pasidalinti prof. Vytauto Landsbergio rinkiminiais rūpesčiais su Los Angeles ir Čikagos Tėvynės sąjungos nariais ir rėmėjais, susitikti su „Saulutės“ ir Lietuvos vaikų vilties darbuotojais-joms, susitikti su našlaičių rėmėjais Lietuvoje.

Pristatydamas Gražiną Landsbergienę, adv. Povilas Žumbakis prisiminė savo susitikimus su Landsbergių šeima, prisiminė jų labai kuklų butą Vilniuje, kai priešininkai skelbė jį esantį milijonierium. Jis klausė, kodėl puolamas Landsbergis, savo kuklų fondą kasmet dalinantis labdarai ir kulturai, bet ne milijonus išvogęs asmenys LDDP valdymo metu? Visa tai žino, supranta samoningi Lietuvos žmonės ir balsavimuose jie pasisakys už prof. Vytautą Landsbergį, kad Lietuva būtų tvirtesnė ir švaresnė.

Atsakydama į klausimus G. Landsbergienė paminėjo rinkiminių lėšų stoka, apmokant komercinei TV už programas ir spaudai už brangiai kainuojančius straipsnius. Šiek tiek lėšų buvo sutelkta jos vizito metu Los Angeles ir Čikagoje. Vakaronės metu dr. Jono Adomavičiaus tūkstantinę jam padovė Mariją Remienę, dr. A. Prunskienės tūkstantinę įteikė L. Stepaitienė.

Vakaronė buvo užbaigta kavute ir privaciais pokalbiais su viešnia iš Vilniaus.

Br. Juodelis

MALONI VYRESNIŲJŲ POPIETĖ

Vyresniųjų lietuvių išvykų vadovė E. Sirutienė neduodam ramybės. (Kur mus veši? Kada veši?) Tad ir vėl paskelbta išvyka spalio 23 d. į Drury Lane Oakbrook teatrą pamatyti spektaklį „South Pacific“.

Eskursantams susėdus autobusan, pasileidžiame Čikagos gatvėmis link užmiesčio. Nors ir tenka grumtis su keblumais (dabar pats gatvių taisyymo sezonas), laiku atsirandame prie teatro rūmų.

Puošnus teatro vidus, su žibanciais įvairiais spalvais keičiančiais, sietytais suteikia šiltą malonų jausmą. Susėdus

„Žiburelio“, Montessori mokyklės, veikiančios Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, mokinukai su vedėja (pirmoje eil.) Vida Slapšiene ir mokytoja Dana Mikėnienė (viršuje) po pamokų laukia tėvelių.

mums skirtose vietose, atsidaro scena ir prasideda įdomi intriga ir linksmybių veikalo eiga (Malonu matyti tikrus gyvūnus žmones). Daug juoko ir šamojaus įneša „Bloody Mary“ (Felicia Fields), taip pat savo sodriu balsu nuneša į svajonių pasaulį. Jaunos merginos, kurios ne tik puikiai šoka, taip pat ir dainuoja. Norėtūsi, kad dainos nesibaigtų.

Marinai — jauni kareivėliai labai akrobatiški ir pilni išdaigų. Iš jų vienas ypač išsiskyrė savo išdaigomis. Buvo ir susimastymo vertų scenų, kur tarp vietinių gyventojų ir „svečių“ atsiranda kultūros ir papročių skirtumai. Bet meilė viską nugalai.

Ar tikrai taip? Tegu sprendžia žiūrovai. Nepastebėjome kaip keletą malonių užmaršties valandėlių prabėgo ir, scenos užuolaidai nusileidus, nenoromis, bet su šypsena, kėlėmės iš savo vietų. Išėjus į šaltą vėjūtą lauką, visai išsiblaivė iš svajonių šalies. Susėdus ir vėl į tą patį autobusą, nepastebėjome, kaip atsiradom prie „Seklyčios“ durų.

O. Lukienė

VĖL SUŽIBO „ŽIBURĖLIS“

Buvo graži ir šilta šių metų rugsėjo pradžia, vasara dar nenorėjo užleisti savo pozicijų rudenii. Nors rugsėjis — pirmasis rudens mėnuo, bet gamtoje negalėjai net pajusti jokio rudens dvelkimo — viskas aplinkui dar žaliavo ir žydėjo.

Manoma, kad bus reikalinga didelė teigiamai balsuojančių persvara (80-90 senatorių) NATO išpletimui pirmąją bangą, kad Lietuva, Latvija ir Estija turėtų galimybę patekti į NATO plėtros antrąją bangą.

Algis Rimas yra paruošęs trumpą, bet puikų pavyzdinį laišką, kurio tekstą išplatins Amerikos Lietuvių taryba. Juo pasinaudoti gali kiekvienas, pritariantis NATO išpletimui, įsileidžiant Lietuvą, Estiją ir Latviją. Laiško teks-

kytų. Tai svarbiausias mūsų rūpestis, siekiant išlaikyti „Žiburėlį“, kad jis neužgestų, kad teiktų lietuviškumą ir įžiebtų nuostabias tautiškos kibirkšteles, ne tik dabartiniams, bet ir ateinančių kartų vaikams.

Neužmirškime, kad tai vienišė likusi lietuviška ikimokyklinio auklėjimo įstaiga visos plačios Čikagos apylinkėse.

Loreta Lagunavičienė

REIKIA DAUGIAU PASTANGŲ

NATO plėtros priešininkai — ar tai kraštutiniai dešinieji, ar kairieji — rašo daugiau laiškų JAV senatoriams, negu tuo klausimu teigiamai nusiteikę amerikiečiai. Tą su apgailėstavimu pasakė Bruce Jackson iš JAV komiteto dėl NATO išpletimo, skatindamas etninių grupių narius stipriai pasireikšti pritariančiais laiškais. Maždaug tą patį teigė ir Jeremy Rosner, Valstybės departamento pareigūnas.

Jackson ir Rosner kalbėjo NATO plėtrai pritariančių organizacijų atstovų pasitarime Washington, DC, spalio 31 d. Anot Algio Rimo, Amerikos Lietuvių tarybos atstovo sostinėje, dauguma dalyvių buvo iš Vidurio Europos kilmės amerikiečių koalicijos ir iš JAV veteranų organizacijų. Baltiečių buvo tik ALT atstovas ir Aija Straumanis iš Jungtinio baltiečių amerikiečių valstybinio komiteto (JBANC), kuriame dalyvauja ALTas.

Prof. Jonas Rackauskas, ALTo pirmininkas, ragina lietuvius, ypač tuos, kurie gyvena Ohio, Indiana, New York, Connecticut, California, Virginia ir Texas, rašyti savo senatoriams. Kai kurie jų yra tarpe jų, kuriuos Bruce Jackson įvardijo, kaip linkusius balsuoti prieš NATO išpletimą. Senate pritarimui dar trūksta bent 12 senatorių balsų. Tikimasi gauti jų pritarimą iki balsavimo 1998 m. vasario mėnesį.

Manoma, kad bus reikalinga didelė teigiamai balsuojančių persvara (80-90 senatorių) NATO išpletimui pirmąją bangą, kad Lietuva, Latvija ir Estija turėtų galimybę patekti į NATO plėtros antrąją bangą.

ta, pabrėžiantį Baltijos valstybių pastovumo ir saugumo reikšmę JAV interesams, galima gauti iš ALT raitinės Jaunimo centre, 5600 S. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636-1039. Tel. 773-434-2040.

SKELBIMAI

x Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai, per Mažosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje, aukojo: \$300 Adelė Sakalienė, \$50 Ieva Jankutė, \$40 Teodoras Blinstrubas, \$35 Olga Dagienė. Po \$25 — Marija Stanaitis; Osvaldas ir Elytė Šneideriai. Po \$20 — Juozas ir Aldona Kleinaičiai; Otas Šneideraitis. Po \$10 — Jonas Kirvaitis; Juozas Paliulis. Dekoduami visiems rėmėjams, kviečiame visuomenę remti lietuvišką švietimą. Lietuvoje aukas siunčiant: „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011. (sk.)

x Gera žinia! Baltia Express pratesia kalėdinių siuntinių priėmimą iki lapkričio 12 d. Baltia Express, Co., 8327 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60652. Tel. 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624. (sk.)

x Utenos alus tai geriausias geriamas alus. Vaisinkite draugus tik lietuvišku alumi iš Utenos. Čikagą pasiekė ir Porteri. Krautuose prašykite tik Utenos. Visais platinimo klausimais kreipkitės į Stawski Distributing, tel. 773-278-4848. George Berk jums patarnaus! Skanaus! (sk.)

x Australijoje mirė Česlovas Sviderskis, brolis Reginos Petrauskienės, gyvenusios Detroit, MI. Janina Sviderskienė norėtų susisiekti su Česlovo šeimos nariais. Prašome paskambinti į Sydney, Australija, tel. 011-02-97432177. (sk.)

x Matt ir Philomene Vilutis Frankfort IL, globoja du našlaičius Lietuvoje. Pratesdami šalpą kitiems metams atsiuntė po \$300. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St. Chicago, IL 60629. (sk.)

ARAS ROOFING
Alydas Kiela
Dėkojame ir laisvoms
visoms mūsų šeimoms
Tel. 630-257-0746
Skambinti po 6 v v